

308920

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 20 వ తేది భుక్త వారము } No. 94
సంపుటము. 8. } శింగళ నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ పాడమి ౧. } సంచిక ౯౪

126 చిన్న పురుగులు 100
పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.
చుండు, బోడి యగులు, వెండ్రుకలూడులు.
పుర్రెవై శిల, అన్నియు చుండుపురుగుల పల
గలుగును.

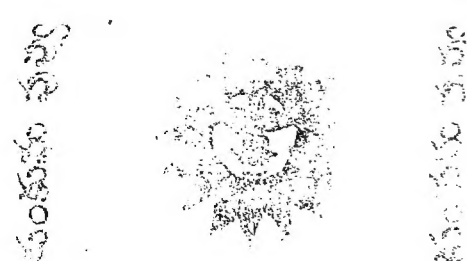


పాతపలానా! ఈ పురుగువలె చేయిం బవచ్చు
విధి విరామములేక మీరు పనిచేసివో
మీ మీ గృహములలోని శేల కొట్టెల్ల
బంగారుతో నింపబడియుండును.
తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు
పురుగులకు, అతివ్యాప్తికయి పేరొందిన
తేనెటీగ సహకారిగ నుండదగిన బంటు.
చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరో
ధక నిష్పంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉపేక్షించిన ఆచిరకాలముననే బట్టల
వారిలో సహధ్యాయి గావలసివచ్చును.
కావున నట్టి పరమశ్రేష్ఠువును

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపును చుండును బోగొట్టును.
వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును.
తలకట్టుకు మరియక నుగంధద్రవ్యము.
ఈ రీతిని నకలు చూసెలను తయారుచేయువారి మోస
మున పడకును.
వెల బుట్టి 1-కి రు. 1-0-0 చి. పి. రు. 0-4-0
" 2-కి రు. 2-10-0 చి. పి. రు. 0-7-0
ఉచితము.
ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్జజాబీటి
పంపుకొనవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనటకు సరిపోవునంత
నూనె గల సీసా ఉచితముగా బంపబడును.
సోలు ఏజెంట్లు:-
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెని,
నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసుయేజంట:- మెహతాపురుషోత్తంమూర్తి,
29, చై వాబజారుగోడ్, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు



వ్యవస్థాపక నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తి
గమనింపుడు. కరస్పాజెన్సు మొదలగు
ఇంగ్లీషున వ్రాచువలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని
(53) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

కావలెను.

చురుకు గలిగియుండుటయు, కష్టపడి పనిచేయ గల
విజ్ఞులు అన్ని పట్టణములలో కావలెను. మంచి జీతము, కమి
షను ఇవ్వబడును. వివరము తెలియగోరువారు యీ క్రింది చిరు
నామాకు వ్రాసికొనవలెను. (828)
సామెనుడిక్, 80, ముత్తునామకన్ వీధి, మద్రాస్.

రాజమండ్రి హిందూతయూట్రికల్
కంపెని, అండు ఎలక్ట్రిక్ సినిమా.

ఆంధ్రదేశంబునం గల విద్యాధికులగు పెద్దలు
చాలమంది, దీనిసాటియైన సమాజము మరెయొకటి
లేదని యభిప్రాయము లొసంగి, అనేక బంగారు
పతకములును, అనేక బహుమతులును, నొసగి
యున్నారు అదియుచుండునాక, కరీక్షాద్రవ్యము
లయందు వెండి విగ్రహములను గలుపొంది యు
న్నారము. రంగస్థలము, చాల అంతయు, ఎలక్
ట్రిక్కుదీపములు కుంకాలు వచ్చెచాలచే నమర్ప
బడును. సీనులు, కుస్తులు మొదలగునవి, యన్ని
యును, బొంబాయి మున్నగు సహకర్తలుములలో
గల పార్టీకంపెనిల కెంకను మీ సమాజము తీసి
పోవను.
రాజమండ్రి వరపు వక్త సంఘమువారు
వేణీసంహారమును శ్రేష్ఠతరముగా బ్రద
ర్శించిన వారికి (రు. 300 విలువ గలది) సుదర్శన
చక్రమును బంగారుపతకమును, చొక జయ ధ్వజ
మును, నొసంగుటకై నిర్ణయించి, మా ప్రదర్శన
మునకు మెచ్చి మా కొసంగి. అది మా కొసం
గిన తేదీ మొదలుకొని మాకున్న మిన్నగా బ్రద
ర్శించిన వారికి దానిని మే మిచ్చుట కంగీకరించి
స్వీకరించితిమి.
శ్రీఘంకాలములో మేము విజయనగరములో
నయోధ్య మైదానమునందు, వేయబోవు పెద్ద
గుడారమున, కొన్ని నాటకములను బ్రదర్శించె
దము. ఆంధ్రభాషాభిమాను లెల్లరును, విశ్రింది
యానందించి, ముగ్ధులందరికీ జేమ గోరుచున్నా
రము. నాటకము లేని యితరదినములందు, ఎలక్
ట్రిక్కు సినిమా, (బయస్కోపు) ప్రదర్శనము
జరుపబడును.
ఇట్లు విధేయును,
కృత్తివెంటి నానేర్వరరావు.

నేపాళేశేవు కస్తూరి, చుంచీ గులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు కులము 1-కి ...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
నోనోజనము, చుంచీ " ...	7-0-0
రసభస్మము, కులము 1-కి ...	0-10-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగా నుండును 50-కి	0-8-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

రామ మోహన మిషన్ (బెజవాడ)

మాసమాజము తిరస్కరి, స్థాపితమైన నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ
పాఠశాలకు, చందాలను, విరాళములను, వసూలుచేయుటకై,
సహాయ కావ్యదర్శి యగు మంగర వెంకట్రామయ్యగారు
సంచారము చేయుచున్నార గాన ధర్మాత్ములు వారివలన
దీడును పొంది సహాయముచేయుగోరి వేచుచున్నాను.
అ. కాళేశ్వరిరావు, అధ్యక్షుడు.

అత్త జజ్ఞా సా

శక్తిరమును వికచినతరువాత అత్యుత్తి.
విద్యముల సుబ్బాకమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
చిన్నపైజా చక్కిగ్రంథము వెల రు. 3-9-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రకావ్యకా కావ్యాలయము
పోడువాళ్ళ 212, మదరాసు

వి.నోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరము:- ఇందు శ్రీలక్ష్మణుని
ర్యము నాపల్కాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. మా. 1-0-0
యశోధర:- ఇందోక యాదవి తనకుగలవైంగల యశరా
గముకై పడరానిపాటుపడి యున్న తిట్టికివెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:- మగడువేటకేగి రాక్షసుకొద్ద జిక్కుకొనకతని
సాకుర్యమయిచే విడిపించి, శ్రీల కెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ:- అన్నకై ఉడగానిపాటుపడి యున్న తిట్టి
తిట్టి డెచ్చు సాహర్ష్యకతి కథ ... అ. 0-10-0
సహనోదరహంధ:- తిమ్మకొడు బుద్ధితేక కలహించినను
అన్న సహంపకలయ ననుబు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలాళ్ళాటమున కోర్వనికోడంద్ర ప్రలాపము:-
అత్తలు కోడంద్రున బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0
మిత్రదోహము:- ఆపద్బంధుడు మిత్రునివై నిండుపాపి
కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన కథల 0-8-0
కలయవారు:- కణ్ణా బుక్ డిపో,
6, వేంకటేశమేష్ట్రీవీధి, సామకాకుళేట, మదరాస్.
ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు చుపుదనినను పంపును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీలో సహ సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
పార్శ్వపు నొప్పుల భార
దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసన గలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
దీనిని విదేశములలో
కూడ వాడుచున్నారు.
లక్షల కొలది సీసాలు విక్రయము.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.



పత్రికా శాసనము

బీసెంటమ్మగారి ప్రేమి కొన్నింటి అప్పీలు.

గత నెల 18వ తేదీన బీసెంటమ్మగారి పక్షమున ప్రేమి కొన్నింటి జాడీలు గమనింపబడిన రెండుదరఖాస్తులు దాఖలు చేయబడినవి. చెన్నపురి హైకోర్టువారి తీర్పులపై, కొన్నింటి వారికి స్పష్టమైన తీర్మానములు కమిషనరు తీర్మానించి యున్నాడు. వైరెండదరఖాస్తులలోని యంతములను మిత్రమొనర్చి రెండుదరఖాస్తులొక్కదరఖాస్తుగా నెన్నబడును.

ద ర ఖా స్తు లు.

మొదటిదరఖాస్తున నెట్లు వివరింపబడెను:—

(1) చెన్నపురిలోని మూసవిధియందు 13, 14 నెంబర్లమంది గమలలోనున్న అమ్మమాటములు అప్పీలుదారు వయస్సు వి. ఈమె యాముద్రాలయమున న్యూఇండియా అను పత్రికను ముద్రించి ప్రచురించుచుండెను. ఈమె మొదట ద్రాశాలను, చందరాసు స్టాండ్లకు అనుబంధముగా 1914 సం॥ జూలై 18వ తేదీన కొని, 1914 సం॥ ఆగష్టు 1వ తేదీనరకు చందరాసు స్టాండ్లకు పత్రికను ప్రచురించి, అనంతరమున పత్రికాశాసనమున “న్యూ ఇండియా” అని మార్చెను. ఈక్రొత్త పేరుతో పత్రిక ప్రకటనను గుంచుండెను.

(2) 1914 సం॥ జూలై 14వ తేదీన చందరాసు ఎగ్జ్యూరు హాల్లోని హైకోర్టులో తాను వైరి వివరింపబడిన ముద్రాలయపు యజమానియైనట్లు ప్రాచీకత్తు (వాసియిచ్చి, అప్పీలుదారు ధరావతును తప్పింపగోరెను. ఆమెకోరిన ప్రకారము మేజిస్ట్రేటు గారు ధరావతును తొలగించిరి.

(3) పదునాలుగుదినములు పున రెండువేల రూపాయల నిత్యేపింపవలసినదని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు 1916 సం॥ మేయి నెల 22 వ తేదీన అప్పీలు దారు న కాజ్ఞాపించిరి. 1910 సం॥ పత్రికాశాసనము 3 (1) క్లౌజును ప్రకారము ఇట్టి యాజ్ఞాపనలు నోటీసున వివరింపబడెను. ప్రాచీకత్తు సమయమున మాత్రము ధరావతు పుచ్చుకొని, ఈ నిబంధనలన మేజిస్ట్రేటుగారి కధికారమేగిడినది గావున నది చెల్లినదని అప్పీలుదారు విన్నవించుకొనుచున్నది.

(4) మేజిస్ట్రేటుగారి యుక్తత పుత్రాశ్రమిద్దరుని తొలగించుటచేతను, పత్రికాశాసనము 23 (1) క్లౌజును క్రింద నెర్దుగాలు గాకూడదని తలచినందువలనను, తన యజమన్యతను వెలుపుచు, మేజిస్ట్రేటుగారు కోరినధనము నీమె నిత్యేపించెను.

(5) న్యూఇండియా పత్రికలో ప్రకటించబడిన కొన్ని విషయములు పత్రికా శాసనము నిరోధించినవని బోలియున్నవి. ఆలోచన సభాయుతులగు చెన్నపురి గవర్నరుగారు నిశ్చయించి అప్పీలుదారు చెల్లించిన ధరావతును న్యూఇండియా పత్రికా ప్రతులును 1916 సం॥ ఆగష్టు 28 వ తేదీన దొరతనము వారికి చెందజేసిరి.

(6) అందుపై నప్పీలుదారు చెన్నపురి హైకోర్టువారి కర్జీ నిమిత్తమొనెను. రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారి యొక్క గవర్నరుగారియొక్క ఉత్తరువులను చెప్పవచ్చి, యుక్తియని తోచు పరిణామము నిష్పింప నీమె కోర్టువారిని వేడెను. ధరావతును కోరిమేజిస్ట్రేటుగారి కధికారము లేదనియు, న్యూఇండియా పత్రికయందు శాస్త్రవిధముగ ప్రకటనలు సరిగ్గాయిందే లేదనియు గూడ నన్నయందు వివరింపబడెను.

(7) వైరెండదరఖాస్తులలోని దాఖలుచేసికొనిన యన్ఫీనిజ్జెట్టు ఆర్డరును, ఎయిలింగు, తేషగిరి అయ్యగారు 1916 సం॥ సెప్టెంబరు 27 తేదీన విచారణప్రారంభించి 1916 సం॥ మేయి నెల 22వ తేదీన జరిగిన యుక్తతపుయొక్క చుంచిచెల్లలను విచారణ పత్రమున పత్రికాశాసనము క్లౌజును 17 క్రింద నధికారమున్న బాధును విషయమున కోర్టువారు సందేహించు, తమ సాధారణపు టిఫికాటు వినియోగించి వైయుక్తతపును విచారణపత్రమునదని అప్పీలుదారు దరఖాస్తు చెట్టుకొనెను.

(8) అక్టోబరు నెల 18-వ తేదీన జరిగిన విచారణలో గవర్నరుగారి యుక్తతపును వివరింప తమ కధికారములేదని న్యాయమూర్తులరి. గాని మేజిస్ట్రేటుగారు మేయి 22-వ తేదీన కోర్టునకు యుక్తతపును ఇండించె. గవర్నరుగారు దోష ముగోపించిన వ్యాసములలో (3, 4, 5 నెంబర్ల వ్యాసములు, 3 నిర్దేశములని బట్టి లందరు నేరీధించిరి. మూడు వ్యాసములు (2, 11, 12) పత్రికా శాసనము 4 (1) క్లౌజును కిక్కిరించు చున్నవని. మొదటమంది జడ్జిలు రెండు వ్యాసములు మాత్రము వైరెండదరఖాస్తు కర్జీకర్తయగు నన్నట్లు తీర్మానించిరి. ఆరువ్యాసముల (7, 8, 9, 10, 12, 14) నొక్క జడ్జిమాత్రము నిర్ణయించెను. వ్యాసములు కోర్టువారి జడ్జిమెంటు సాక్ష్యాలులో దొరకవలసివలసివచ్చెను.

(9) ప్రీవీకౌన్సిలున కప్పీలు చేసికొనిన నేడును 1917 సం॥ ఫిబ్రవరి 26వ తేదీన అప్పీలుదారు చెన్నపురి హైకోర్టున కర్జీనిచ్చుకొనెను. తమ కర్జీ దరఖాస్తును దాఖలు చేసికొని విమర్శించు నధికారమున్నదని హైకోర్టు వారు తలచిన యెట్టి యాటంకమును జెప్పవల దని తమకు స్థానిక ప్రభుత్వము వా రాజ్ఞాపించినట్లు, విచారణ సమయమున గొ॥ ప్రధాన న్యాయవాది కోర్టువారికి విన్నవించెను. ఈ విషయము అయ్యురహిము, తేషగిరి అయ్యగారు జడ్జిమెంటు వలన విడితము కాగలదు.

(10) అప్పీలుదారు దరఖాస్తును విచారణపత్రముకధికారములేదని (ఎయిలింగుగారు వ్యతిరేకించుచుండ) న్యాయమూర్తులు దానిని కొట్టివేసిరి.

(11) ప్రీవీకౌన్సిలున కప్పీలు చేసికొనిన టు తు సెలవొనగ తమ కధికారము లేదనియు, విషయమట్టి యనుజ్ఞకుతగి యన్నదనియు, అప్పీలునకు సెల వొనగుటకు యందు జాడీలు కమిషనరు సమర్థులనియు తేషగిరి అయ్యగారు తమజడ్జిమెంటున వ్రాసిరి.

(12) విషయము 37 వక్తాజు క్రింద వచ్చుననియు, అనేక మగు ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు తీ విషయమున నిమిడి యుండుట చేతను, అభిప్రాయభేదములు విశేషముగ నుండుట చేతను ప్రీవీకౌన్సిలున కప్పీలు చేసికొనుట యుచితమని ఎయిలింగు గారు తమ జడ్జిమెంటున వ్రాసిరి.

(13) కనుక ప్రీవీకౌన్సిలున కప్పీలుచేసికొన ననుచు లింప నప్పీలుదారు కోరుచున్నది. ఈ కేసులో నప్పీలుదారు విన్నవించుకొను విషయములు, హిందూదేశపు పత్రికల కన్నిటికిని చాల ప్రాముఖ్యమైయున్నవి. ఈ క్రిందియంతముల యోగ్యతను విచారణపత్రమునీయున్నది.

i. న్యాయస్థానముల కెక్కి తమతమ వాదములను స్థాపించుకొనకుండ, మేజిస్ట్రేటు గారికి, ధరావతును విధించినధికారమున, గవర్నరుగారికి ధరావతు వైకమును దొరతనము వారికి చేర్చు నధికారమును ఇండియా శాసనసభ ప్రసాదించ సమర్థవంతమా?

ii. 1916 సం॥ 22 మేయి తేదీన మేజిస్ట్రేటు గారిచే తెలుపబడిన యాజ్ఞాపన వారి కధికారమున్నదా? వారి యుక్తతపు చెల్లదగునా?

iii. ధరావతు వైకమును దొరతనమువారికి చేర్చింప సులభమైన యుక్తతపును రద్దుచేయ తమకధికారము లేదని హైకోర్టు ప్రత్యేక న్యాయస్థానము వారనియున్నారు. కాని దొరతనము వారియుక్తతపు వారి యధికారమునకు మించియున్నదని యిరువురు జడ్జిలభిప్రాయపడి యున్నారు. కనుక హైకోర్టువారికాయుక్తతపును రద్దుచేయు నధికారము లేదా?

iv. హైకోర్టు వారిచ్చిన తీర్పు చెల్లదగునా? ఈ విషయమున నీ క్రింద యంతములుక పరిగణింపదగియున్నవి.

(a) దొరతనమువారా తేషించిన పదునాలు వ్యాసములలోని తొమ్మిది వ్యాసముల విషయమున హైకోర్టువారి తీర్పు దొరతనమువారి తీర్మానమును రద్దుపరచుచున్నది.

(b) మిగిలిన వ్యాసములలో దొరతనపు టువ్యాసముల చక్కలు న్యాయసమ్యక్తముగ విమర్శింపబడియున్నవి గాన హైకోర్టువారి తీర్మానముల విషయమున పొరబడియున్నాయి.

v. హైకోర్టువారి జ్యూరిసుడిక్ మనున తీసివేసి. ప్రత్యేక న్యాయస్థానముచే నిట్టి ధరావతు కేసులు విచారణ చేయించుట కిండియా శాసనసభ కెట్టి యధికారమున్నది?

ఈ ప్రశ్నలు అప్పీలుదారునకు సంబంధించినవి మాత్రమెగాక పత్రికా సామాన్యమున కతిముఖ్యములై యున్నవి. పత్రికాశాసనము వివిధావస్థలయందు వివిధము లగు తీరులనాగము చేయబడి, భిన్నభిన్నముగ నమలుజరుగుచున్నది.

(14) కొన్నింటిని తీర్మానించువిషయములు అప్పీలు దారునకు వ్యక్తి సంబంధమునను, ఆర్థిక సంబంధమునను చాల ప్రాముఖ్యములై యున్నవి. పదివేల రూపాయలు మరల నిత్యేపింపవలసినదని అప్పీలుదారు పత్రికాశాసనాధికారమున మేజిస్ట్రేటుగారిచే నాజ్ఞాపింపబడెను. ఈ యుక్తతపునుగర్జీ చేయించవలసి యున్నది. అప్పీలు గలుచుకొనిన యెడల కర్జీరానికి, ఇదివరలో దొరతనమువారికి చేర్చబడిన దిరావతు మొత్తము రెండు వేలను తిరిగి యిప్పించవలసియున్నది. దొరతనమువారి యుక్తతపుపై చెల్లించిన పదివేల రూపాయలనే గాక, అప్పీలుదారుతొలక ముద్రాశాలలు మున్నగువాటిని గూడ చెన్నపురిదొరతనమువారు ప్రభుత్వమువారికి చేర్చుకట్లు గానకచ్చుచున్నది. ఈ సాతాళాకు ముద్రాలయము లొకటే రూపాయలు విలువచేయును. గనుక అప్పీలుకేసుయందు 10వేల రూపాయలు మాత్రమునకే గాక, అధికమగు ధనమునకు సంబంధించి యున్నది.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

స్వదేశోద్యమము, పాఠశాలలు:

అయ్యో, తిరిగి చూసేదేమందు స్వదేశోద్యమ ప్రోత్సాహ మేముఖ్య తరణోపాయముగ నెంచబడు చున్నది. వీనిని సర్వతోముఖము జేయవలెను. అన్నిటిలో ముఖ్యముగా విద్యార్థుల యందును, పాఠశాల లందును దీనిని చొప్పవలెను. మనదేశపు పాఠశాలలు విదేశ వర్తకుల పుస్తకములు తమకొరకు భోజనముల వర్సవిన అంగడులని చెప్పిన నెక్కడు సమంజసముగా నుండును. గాని, అని విద్యాలయములను పేరుకు తగవు. కాబట్టి దేశభావల యందలిపుస్తకములు, దేశీయ వర్తకులచేత ప్రచురింపబడినవియు, దేశీయులచే వ్రాయబడినవియు, వాని ప్రచారము వలన వచ్చులాభము దేశీయులకే వచ్చునట్లును, పాఠపుస్తకములను ఏర్పఱచుకొని, అందరు ఉపాధ్యాయులును, అందరు విద్యార్థులుగూడ కారులును పనిచేసిన యెడల కొంత వరకైనను మన పాఠశాలలు, విదేశీయుల లాభము కొరకేర్పడిన పుస్తకముల సాఫల్యము నపవాదము తొలగును. కాబట్టి యీ ముఖ్య విషయమును పాఠశాలలలో సంబంధము గల ప్రతివారును ముఖ్యముగా ప్రధానోపాధ్యాయులును గుర్రెరి, శక్తివంచన లేక స్వదేశోద్యమమునకు తోడ్పడుచు, ఆంధ్రసర్వస్వతని పోషించెదరు గాక!

ఒక ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

II

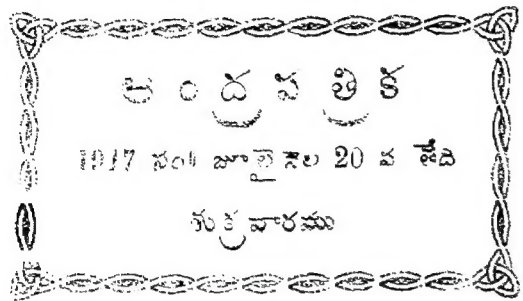
బ్రాహ్మణుల వికమత్వము

అయ్యో, బ్రాహ్మణులకు గోత్రభేదములు శాఖాభేదములు శాస్త్రప్రమాణముగ నున్నవి. సుతభేదములను ఆచార్య స్వామలవాదు కల్పించిరిని తెలియుచున్నది. అందు స్కాద్, వైష్ణవ, మధ్య మతము మాత్రము మన దేశమున ప్రసిద్ధిగా నున్నది. ప్రతి మతమున అనేక తెగ లున్నవి. వాని నెవరు కల్పించిరో తెలియదు. సమస్త బ్రాహ్మణులకును శ్రౌత స్మార్తాదికర్మము గలవు. “శిష్టాచార స్మృతిర్వేద శ్రుతిస్మృతి ప్రమాణములను అనుసరించియున్నారు. సంబంధములమాత్రము వారివారి తెగలలోనే చేయుచున్నారు. ఒక తెగవారు మరి యొక తెగవారితో సంబంధము చేయకూడదని నేడప్రమాణము; స్మృతిప్రమాణము. లేక శిష్టాచారము, దేశాచారమా? సగోత్ర సంబంధము చేయకూడదని (ఆపస్తంబులు) “సగోత్రాయ దుహితరం నప్రయచ్ఛేత్” (గౌతములు) “అనమాన ప్రవరై ర్యవాహాః” ఇత్యాదిప్రమాణములు గలవు. ఆశ్వలాయ నాపస్తంబాది శాఖలయందు బరస్పర సంబంధములు చేయుట శాస్త్ర సమ్యక్తముగానే యున్నది. ఇ్లో వీరస్వయాధానే ఛాఖాతచ్ఛాఖాగృహ్యవోదితః మధుపర్కః ప్రవాతవ్యో హ్యన్యశాభేషదా తరి॥ అను ప్రమాణములుగలవు. శిష్టాచారమందుమా శాస్త్రప్రమాణములు రెండువిధములుగానుండి యుండెదో నొక ప్రమాణము ను యుక్తికుశలులు శాస్త్రతత్త్వములు తదనుస్తాన నిరతులైన శిష్టులు ఏర్పరచినది శిష్టాచారమున శిష్టులై హేమాద్రి మాధవ కమలాకర కాశివాధ వైద్యరాధాదులు ఏర్పరచిన ధర్మశాస్త్రముల యందు ఒక మతమువారు మరొక మతము వారితో సంబంధము చేయకూడదని చెప్పి యున్నారా? దేశాచారమందుమా, దేశాచారమగు య్లో యస్మిన్దేశే య ఆచారో న్యాయద్యుష్టః కల్పితః తస్మిన్దేశే నకర్తవ్యో దేశాచార స్మృతోభ్యుగ్ ॥ అని దేశాచారముకూడ యెదో యొక శాస్త్ర న్యాయముగా నుండవలయును. ప్రతిమతము అనేక తెగలైనందున కొన్ని తెగలయందు పిల్లలుండిన పిల్లవాండ్లును, పిల్లవాండ్లుండిన పిల్లలును దొరకుటరుదుగా నున్నందున సమస్త బ్రాహ్మణులు వికమత్వముతో సంబంధములు చేయుట యుక్తముగ నుండునని నా యభిప్రాయము.

తిప్పావర్షుల రామశర్మ. కాశ్యేటినగర జ్యోతిష్యులు.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రతిపాదనము, ప్రజాభిప్రాయములు	2
ఆంధ్రదేశమున విప్లవభావనలను	3
ప్రధానభావనము	
దేశభాషా విద్యాలయములు	4
వాస్తవ - వాస్తవికము	5
నిర్యాపకమునాంగ్రామము	
విదేశీయతవాదము	6-7
కృత్రిమములు	8
సాంకేతికవాదము	9
దేశభాషా ప్రచారము	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	11-12
కృత్రిమముల విశదీకరణము	13



దేశభాషా విద్యాలయములు

III

"మాతృభాషను గౌరవింపజేచో, ఎట్టి స్వ
పరిపాలనా విధానమును మనలను స్వపరిపాల
నావ్వల జేయజాలదు." మహాత్మా గాంధీ.

బొంబాయి సోదరులు వాంఛించే దేశభాషా
విద్యాలయములు, దేశమున భాషైక రాష్ట్ర విభాగ
ముగలుగుటచే సాధ్యపడును. "ఇంతవరకును ప్రజా
సామాన్యమునకును విద్యాధికులకును ఆదర్శముల
లోను, భావములలోను భేదము జనించుటకు, దేశ
భాషలకు జాతీయ జీవనమున నర్హుల మొసగని
దోషమే కారణము. పాఠశాలలలోను, కళాశాల
లలోను, విద్యను దేశభాషలో నుపదేశించి
యూడి, పరిపాలనా విధానములో దేశభాషల
కగ్రహణ మొసగియుండిన యెడల, దేశ మీ తరు
ణమున నుపాన్నతత్వము జెందియుండెడిది. గత
మునుగూర్చి విచారించుక, ఇప్పుడునను విద్యా
విధానమున దేశభాషల కగ్రహణ మొసగి, ఆంగ్ల
భాషను రెండవభాషగా జేయుట సముచితమని
మహారాష్ట్ర ప్రతిక వ్రాసినది. మహారాష్ట్ర ప్రతిక
పరిపాలనము దేశభాషలలో జరుగవలయుననియు,
విద్య దేశభాషలో గలుగువలయుననియు, ప్ర
ధాన భాష కొక విశ్వవిద్యాలయము నిర్మింప
బడవలయుననియు యాశించుచున్నది. కాని యీ
యాశయములు ప్రస్తుత రాష్ట్ర విభాగములలో
సాధ్యపడనా యని విచారించవలసి యున్నది.
మదరాసు రాష్ట్రమున, తెలుగు, అరవము, మళ
యాళము, కన్నడము, బ్రహ్మము, ప్రధానముగ
మాట్లాడుటచున్నవి. పరిపాలనము దేశభాష
లలో జరుగవలయుననిన, ప్రస్తుత స్థితిలో, దేశ
భాషలలో జరుగవలయును? ఉన్నతోద్యోగులను
చెన్న రాష్ట్రములో నొకభాగమునుండి వేరొక
భాగమునకు తరచుగ మార్పుచుండవలసిన యవ
సరము గలదు. అట్టిదే, వీరు ప్రధానభాషలన్ని
టిలో పండితులయి యుండుట యవసరమగును.
ఇట్టి స్థితి యసంభవము. ముఖ్యపత్తనమును చెన్న
పురియందు తమిళభాష ప్రధానభాషగా వాడబడు
చున్నది. పరిపాలన యంతయు ముఖ్యపత్తనము
నుండి నడుపబడుచుండును. అందుచే, పరిపాలన
లో యితర దేశ భాషలకు దిక్కుపాన మొసగుట

దుర్లభము. ఇటులనే దేశభాషా విద్యాలయస్థాప
నముగూడ ప్రస్తుత పరిస్థితులలో సంభవయోగ్య
ము కాజాలదు. చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయమున
ఏ దేశభాషకును ప్రాముఖ్య మొసంగుటకు ఏలు
లేదు. అందుచేత దేశభాషలన్నియు పోషణలేక
కృశించుచున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులే బొంబాయి రాష్ట్ర
ము నావరించియున్నవి. సింధు, కన్నడ, మహా
రాష్ట్ర, ఘాట్విభాష లా రాష్ట్రమున దేశభాష
లై పరిగణింపబడుచున్నవి అందుచే ప్రతిదేశభాషకును
దేశ వ్యవహారములలో నర్హుల మొసగవలయు
ననిన, యాదేశభాష కునికిపట్టుగా రాజధాని పత్తన
ముండవలయును. అందుచే భాషల ననుసరించి
విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకు బాధ్యము,
భాషైక రాష్ట్ర విభాగ మత్యవసరమని దోచక మా
నదు. దేశభాషల నున్నతస్థితికి దే బ్రయత్నించు
చున్న బొంబాయి సోదరులు భాషైక రాష్ట్ర విభాగ
మునుగూర్చి తప్పక యాలోచించుట యవసరము.
తేలియెడల భాషలకు స్వకారవము రాజాలన.
రాష్ట్ర విభాగమువలననే, దేశభాషలలో విద్య
యొసగుటకును, భాషావిద్యాలయముల నిర్మించుట
కును, పరిపాలనము దేశభాషలో జరుపుటకును
ఎక్కడు సాధ్యమగు లేరనును. ఈ సమస్య భాషా
సమస్యయేగాక, స్వపరిపాలనాసమస్యకు మూలా
ధారమని స్వరాజ్యవాదు లెంత త్వరతో గ్రహిం
చిన నంతమేలు. ఆంగ్లోద్యమ మూలసూత్రమే,
స్వపరిపాలనావిధానమునకు గూడ ప్రధానసూత్ర
మని ఆంగ్లోద్యమవాదులు చాటుచున్నారు.
మాంటాగు గారు సూచించిన ప్రజలకు నాధ్యత
గల పరిపాలనావిధానమున, ప్రజాసామాన్యము
జ్యోతియు కలుగ చేసికొనుటకు అవకాశములుండ
వలెను. అప్పుడుగాని పరిపాలనము జాతీయస్వపరి
పాలనమని పిలువబడుట కష్టతరమింపదు. జనసా
మాన్యము పరిపాలనానాధ్యతను వహించుటకు
పరిపాలనావిధానముతయు దేశభాషలలో జరుగ
వలయును. అట్టి యనుకూలస్థితి సంభవించుటకు
ప్రధానభాషల ననుసరించి రాష్ట్ర నిర్మాణము గా
వలయును. భాషైక రాష్ట్ర నిర్మాణము స్వపరిపాల
నా విధానమునకు పునాది యని స్వపరిపాలనో
త్సాహపూరితులందఱును తిన్నగ గ్రహించినటుల
గాన్పించదు. తెలకుమహాశయుడు తన యపూర్వ
దూరదృష్టితో స్వరాజ్యసూత్రములలో భాషైక
రాష్ట్ర విభాగము నిమిషియున్నాడు. కాని తక్కిన
వారు యీ మూలాధారముపై తమ దృష్టిని
నిగుడించినటుల గాన్పించరు. వీరితో ననేకులను
ఆంగ్లభాషా వ్యాపారమును బాధించుచున్నది.
స్వపరిపాలనాశయములను వ్యాపింపజేయుటకును,
రాజ్యయాదర్శములను ప్రస్ఫుటము చేయుటకును,
ఆంగ్లభాషా విద్యాధికులనే నమ్ముకొనియున్నారు.
ఆంగ్లభాషావాసన లేకపోయినను దేశభాషైక కార్య
ములందు ప్రజాసంప్రదయియున్న భాషైకయులను
పూర్తిగా త్యజించుటచే, గమ్యభావమును చేరుట
దుష్కటము. ఈసత్యము భారతీయుల మనోబోధముం
దు క్రమక్రమముగ గోచరించుచున్నది.

ఇండియను ఎమిగ్రేంట్లు మానవప్రజలలో,
పన్ని కారనవాదు, స్వపరిపాలనా విధానమును
గూర్చి చర్చింపుమా, దేశీయమహాజన సభ వారు
సూచించిన సంస్కరణములలో కొంత మార్పున
సరమని యభిప్రాయపడినారు. వారు సూచించిన
యితర మార్పు లన్నిటితో ప్రస్తుతవిషయమునకు
సంబంధము లేకుండా, ప్రధాన సంస్కరణమును
గూర్చి వారి యభిప్రాయము దేశీయతెల్లగును
ఆదరింపదగియున్నది. వారు సూచించిన ముఖ్య
సంస్కరణమునుగూర్చి యీ విషయము యింకల
ప్రాయబడియున్నది.

"రాష్ట్రములు భాషలనుసరించి నిర్మించుట
యవశ్యము. అట్టి రాష్ట్రములకు కొన్ని విష
యములలో స్వాతంత్ర్యాధికార ముండవలెను.
రాష్ట్రమున కనువగు పరిపాలనా విధానము నన
లంబించుటకు ఏటికి స్వేచ్ఛ యొసగబడవలెను.
స్వాభావికముగు సూత్రముల ననుసరించి రాష్ట్ర
ములను విభజించుట, సంస్కరణము లన్నిటికిని
మూలాధారము. ప్రస్తుత యసభ్యముగు రాష్ట్ర
విభాగముచే, స్వపరిపాలనమునకు గొప్ప యాటం
కము సంభవించుచున్నది. ఉదాహరణము కొరకు
చెన్న రాజధానిని తీసికొనుడు. అందు అరవము,
తెలుగు, మళయాళ భాషలను ప్రజలు వాడుచు
న్నార. రాష్ట్రములో పరిపాలనమునకు సాయము
జేయుటకు ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానము గల కొలదిమందికే
అవకాశమున్నది. అటులగాక, ప్రత్యేకాంధ్ర
రాష్ట్రమే యున్నయెడల, రాజకీయసంచలనము
ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానము గలవారిలో మాత్రమే నిలిచి
యుండక, ప్రజాసామాన్యమున కంతకును వ్యా
పించును. కావున, స్వపరిపాలనము సఫలము
గాంచవలయునని గోరుచో, స్వపరిపాలనా ప్రతి
ష్ఠాపనమునకు బూర్వము, దేశమును భాషైక
రాష్ట్రములుగ విభజించి తీరవలయును. మేము
సూచించిన స్వపరిపాలనా విధానమున భాషల
ననుసరించిన రాష్ట్ర విభాగము మున్నందు జరుగు
టచేత, పరిపాలనము క్రమ క్రమముగ జాతీయ
స్వపరిపాలనముగ మారుట కవకాశము గలదు."

ఆంగ్లముల యాదర్శములు యితర సాంఘిక
లలో గూడ నెటుల వ్యాపించుచున్నవో కను
గొనుట కీ వ్యాసమే నిదర్శనము. ఆంధ్రనాయ
కులు ఆంగ్లోద్యమ సందేశమును ఆంధ్రమహా
జనులలో వ్యాపింపజేయుటయేగాక, ఆంధ్రేతర
సాంఘికలలో గూడ వ్యాపింపజేసి, స్వపరిపాల
నాసందేశమునకు జనసత్వము లొసగుట ధర్మ
ము. ఇట్టి భారము ఆంధ్రనాయకులపై నున్నది.
వారి భారమును నిర్వహించుటకు తగిన కార్యకూ
రత గనుపర్చి, దేశీయల కృతజ్ఞతకు బాతు
లగుదురా?

ప్రత్యేక రాష్ట్రీయరథ.

రాజకీయాందోళనములో ఎల్లప్పుడును దేశ
మనందకు ముందంజ వేయుచు, భారతదేశమున
నాయకమణిమై వంగదేశము ప్రకాశింపుచుండె
డిది. దేశీయ మహాజనసభకు స్థాపించినపుడు,
ఆంధ్రమహాజన బోధు, ద్వై. సి బానర్జీ, సురేం
ద్రరాధ బెనర్జీ, మొదలగు ప్రఖ్యాత పురుషులు
దేశీయ మహాజనసభకు కట్టుకొమ్మలై నిలిచిరి.
జాతీయోద్యమ మారంభించిన పిమ్మట, వంగదేశ
మే నాయకత్వము వహించిరి స్వదేశోద్యమ
మును వెలకొల్పి, వంగదేశ రాష్ట్ర విభాగము రద్ద
గునంతవరకు, వట్టదలతో రాజకీయాందోళన
మును కొనసాగించినది. అతివాద, ఋతవాద
భేదము వంగదేశీయులను చేరుకొన్నది. రాష్ట్రీ
యసభలో వంగదేశీయు లెల్లరును సమావేశమై,
యత్నాహముతో సభాకార్యములను నిర్వహించు
చుండిరి. వంగదేశీయు రాష్ట్ర విభాగముచే తల్ల
డిల్లుచున్నపుడు, ఇతర రాష్ట్రముల వారందరును
వంగదేశీయుల కష్టములను తమ కష్టములుగ భా
వించి, వారి యాందోళనమునకు చేయూత నొ
సగి. ఆ సందర్భ సమయమున, ఆంగ్లములలోను,
ప్రజాపిడులలోను, మహారాష్ట్రములలోను, పాంచాల
దేశీయులలోను ఎంతమంది స్వాతంత్ర్యము
జేరిరి? ఎంతమంది ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహ
మునకు బాతులై యిడుముల బొందిరి? దేశ

ములో తిరిగి ముఖ్యమంత్రిగారి సందర్శనమును దయచేసి. ఈ సందర్శనమున ప్రజల కష్టములను నాలోచించుటకు ఈ సెల 28 వ తేదీన జాతీయమహాజన సభకు లును మహమ్మదీయ సంఘసభకులును బొంబాయి నగరమున సమావేశము గానున్నారు. ఇప్పుడు వంగదేశము తన విభజనముల నిర్వహించుచున్నది? తమకు గలిగిన కష్ట సమయమున దేశీయతలైన సానుభూతి జాపించుటకు, దేశమునకంతకును సంబంధించిన విషయమున వంగదేశీయులెటుల తోడ్పడుచున్నారు? బొంబాయిలో జరుగు సభకు వంగదేశమునుండి ముఖ్యులగు సభకులు రాజాలరని వర్తమానమును పంపుటయే గాక, యీ వార్తకు బెంగాలీ ప్రతికూడ ప్రాముఖ్యతముగలది. బెంగాలీ దేశము దేశము ధనసాహాయ్యము చేయలేదని ఆ ప్రతికూర్వవడిది. ఇంతటితో నాగక, హైదరాబాదుకును, దేశీయమహాజన సభాదర్శకులకు ఆతివాద మితవాద భేదములవంటి భేదములు గలవనియు, హైదరాబాదు యాందోళనమును నిర్బంధించినను, దేశీయమహాజనసభాకార్యములకు భంగము రానంతవరకు దేశీయులు జోక్యముచేయకొన నవసరములేదనియు బెంగాలీ ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. లేనిపోని విభేదములను సూచించి, సక్రమాందోళనమునకు భంగము కలిగింప జూచు ఆ గ్రోహైందవ పత్రికల చర్యలకును, బెంగాలీ ప్రతిక నడవడికిని భేదము గాన్పించుట లేదు. వృద్ధాశ్రమములో దేశహితక విషయములలో సురేద్రనాథ బెనర్జీగారు తోడ్పడక పోవుట సమంజసముగాదు. పండిత మదనమోహన మూర్త్యుగారి యాగమనము, వంగదేశ నాయకులకు గల సాధ్యములను దీర్చునని విశ్వసించుచున్నారము.

రాజకీయాందోళనమును ఇంత వరకు ముఖ్యమంత్రిగారు సంతకము చేసినందున తమమున భారతదేశమున కంతకును నాయకత్వమును వహించినవనుట యితర యోక్త కాబాలము. సంయుక్త రాష్ట్ర నాయకులగు మూలవ్య, చింతామణి, కె. జి. బహదరు సప్తా, గోకర్ణాధిపతి, వజీరు హుస్సేను ప్రభృతుల నిరంతర కార్యదీక్ష నష్టనాశితము. వారు గావించుచున్న సక్రమాందోళనముచే ఇతర రాష్ట్రములవారి కెల్లరికును మార్గదర్శియైనారు. ప్రజలకు బోధించుటకును, ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుటకును, ఎడతెగని కట్టుదలతో బనిచేయుచున్నారు. చింతామణి గారిచే నిర్వహింపబడుచున్న లీడరు ప్రతిక ప్రజల యాశయములను సమర్థతతో వ్యక్తపరచు చున్నది. మూలవ్యగారు ఇందు కొరకై దేశమందంతయు సంచారము చేయుచున్నారు. ఆగష్టు నెలలో పదియవ తేదీన లక్ష్మణపురమున ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ మహాసభను జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. ప్రవాసశీటలను గూర్చి యసమ్మతిని చెబుచుటకును, స్వపరిపాలనాదీక్షను కైకొనుటకును, ఈసభ జరుపబడునట్లు. ఈసభను సమకూర్చుటకు సలీముల్లా బేగు, వజీరు హుస్సేను, గోకర్ణాధిపతి, ఎ. పి. సేను ప్రభృతులు సంఘముగ నేర్పడిరి. సంయుక్త రాష్ట్రములోని యన్నిజిల్లాలవారును ఈసభలో పాల్గొందురు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య యంతరించి జాతీయభావము వ్యాపించినది. ఇటులనే ప్రత్యేక దేశీయ మహాజనసభను జరుపుట యవసరమని మే మిది వరకు సూచించియుంటిమి. ప్రత్యేక దేశీయ మహాజనసభా తీర్మానమునకు గౌరవ మెక్కువగలదు. అందుచే బొంబాయిలో జరుగబోవు సభలో ఈ సూచననుగూర్చి చర్చించుట యవసరమని నివేది

చుచున్నారము. కాల మనుకూలముగ నున్నది. ఉపరాశయములుగల మాంటిగూగారు ప్రభుత్వకార్యదర్శి పదవి నలంకరించివారు. అందుచే, భారతీయులతో వైకమత్యభావము ప్రబలమున నచో, వీరి పరిపాలనాకాలమున, కార్యసాధనము గాంచుట సుకరము.

---:---:---
రత్నతాతాగారి విరాళము.

తాతావంశీయులు హిందూదేశమున పారిశ్రామికాభివృద్ధికై గావించిన ప్రయత్నములు జగద్విదితములే. వారి యాదార్యము హిందూదేశముతో నాగలేక. ప్రపంచమున దారిద్ర్యభాగము నివారించుటకును, దారిద్ర్య మడుగిడకుండ నుపాయముల నరయుటకును ఎట్టి పద్ధతుల నవల బింప వలయునో తెలిసికొనుటకు పరిశోధనల గావించుటకై, లండను ఆర్థిక శాస్త్ర పాఠశాలకు సంవత్సరము నకు పదునాలుగు వందల నవరసులవోపున విను సంవత్సరముల వరకు ధనసహాయము చేసెదమని వాగ్దానము చేసిరి. లండను విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు తాతాగారికింక కై వందనము లర్పించిరి. దారిద్ర్యసమస్య బహుకలిన సమస్యగ పరిణమించుచున్నది. ప్రస్తుత కాలమున ధనవంతులకు ధనమెక్కువ గూడుచున్నది. బీదల దారిద్ర్య మడుగంటుటకు సాధనము గానిపించలేదు. సాంఘికవాదులీ సమస్యను పరిష్కరించుటకయి, ధనవంతులకు మిగిలెడి ధనమును బీదలకందరికిని పంచిపెట్టుట సాధనమని నిరూపించిరి. సాంఘికవాదుల సిద్ధాంతమును కార్యానుచరణములో పెట్టుటకు చిక్కులనేకములు గలవు. అందుచే ఆసిద్ధాంత మితవరకును కార్యరూపము దాల్చలేదు. లండను ఆర్థిక పాఠశాలలో ఈ సమస్యను నిర్వహించుటకు చేసెడి పరిశోధనలు జయ ప్రథములగుచో, మానవకోటి కంతకును లాభ మొనగూడును. హిందూదేశము దారిద్ర్య భూవిషయము యున్నది. దారిద్ర్యమును బోనాడుట కుపాయములు హిందూదేశమున కత్యవసరము. హిందూదేశ పరిస్థితులను గూడ గ్రహించి, యీ పాఠశాలవారు పరిశోధనగావించుట ముఖ్య వసరమని తాతాగారు నొక్కి వక్కాణింపవలెను. తాతాగారి సాయము చే, దారిద్ర్యసమస్య యే మాత్రము పరిష్కరింపబడినను, మానవకోటియు, అందు ముఖ్యముగ భారతీయులను లాభమును బడయగలరు. తాతాగారి విరాళము మానవుల సౌఖ్యమునకు దోష్పముగాక యని గోరుచున్నారము.

---:---:---
గ్రీనుదేశపు రాజు.

గ్రీనుదేశపు కులవర మింకను నాగలేదు. వెనిజాలాసుగారు మంత్రదీక్షవిని వహించిన పిమ్మట, మిత్రముడలివానికి కొంత మనఃశాంతి గలిగినది. కాంప్టెటైరు రాజుగారు పదభ్రష్టుడగుటచే, జర్మనీతో కుట్ర లంత మొందినవి. సెయినికాలో ఆంగ్ల ప్రాంచిని న్యాయమును సురక్షితభావము లభించినది. నూతన నృపాలుడగు అల్ఫ్రెడ్ గాగారు ఆత్మదీక్షకుమారునివలెనే గాన్పించుచున్నారు. కాంప్టెటైరు రాజుగారి ప్రభుత్వవిధానమును మార్చవలసినది, వెనిజాలాసుమంత్రి చేసిన బోధనలను వెకవెనిని బ్రెచ్చుచున్నారు. ప్రజాసభను సమకూర్చుటకు దస్కతు చేయమని కోరగా నిరాకరించిరి. వెనిజాలాసు గ్రీను కథిపతిగ నియమించి యుడినయెడల యీ కష్టములు తొలగిపోయెడివి. గ్రీను ప్రజల లాభముకొరకు ఆంగ్ల ప్రాంచిని న్యాయము కాంప్టెటైరు రాజుగారిని పదభ్రష్టుని చేయగా, యెమ్మెచారీ కార్యమునకు తమయసమ్మతిని తెలిపిరి. గ్రీనుదేశ సమస్యను తృప్తికరముగ

పరిష్కరించినగాని సర్వీయాకు సాయము చేయుటకుగాని, బల్గేరియాపై దండెడివెడలుటకు గాని, రుమేనియాకు విముక్తికొనగలకుగాని పిలువదు. బాల్కను సమస్య యనిన గ్రీను సమస్యయనియే తేల్చవచ్చును. రుమ్మెచారీ క నయినను, ఆంగ్ల ప్రాంచివారి సమద్దేశముల గ్రహించి, గ్రీనులో ప్రజామూలముగు రాజ్యమును స్థాపించుటకు తోడ్పడవలయును.

---:---:---
న్యాయస్థానవార్తలు.

ఇటీవల హిందూదేశమునకు "ఆంధ్రప్రదేశ్" పత్రికయొక "ఆంధ్రప్రదేశ్" అను కిక్కిరింపజేసిన వ్యాసము తాము వ్రాసినది కాదని నుకొనెళ్ళ నేకట నుబ్బిగావుగాను మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

---:---:---
న్యాయస్థానవార్తలు.

నల్లయందుకేసు:— బ్లూక్ రేవునకు బోవుటకు సిద్ధముగానుండిన మహాగాని అను పొగయొడవై పన్ను చెల్లించకుండ 39 1/2 తులముల నల్లయందుకు రావన్న అనునతడు పంపుటకు యత్నించుచుండగా నల్ల ఇన్ స్పెక్టరు వెట్టువుడు గారు చూచి వానిని పట్టుకొని ఖయదునందుంచి కేసుచేసిరి. రావన్నకు 100 రూపాయలకు జూరగా విధించబడెను.

దగాచేయటం:— జగన్నాథపిల్లె, ఆంధ్రాశక్తి అను వారిరువురు 1916-వ సంవత్సరము జూలై మాసమున ఎన్, గోవిందరాజు అయ్యంగారి వద్దకుబోయి తమయింటిని భూమిని మదనమెట్టుకొని 3500 రూపాయలు బయలుదేరిరి. అయ్యంగారు యిచ్చుట కంగీకరించనందున వారు తమ ఆస్తిని ఆయన తాము బడలు కోరినవైకమునకై క్రియమునకొచ్చివేసిరి. క్రియధనమునుండి అయ్యంగారు 3100 రూపాయలు ముద్దాయిలు ఇదివరకు బాకీయున్న సామానాధన కిచ్చివేసి మిగతా ద్రవ్యమును వాటికి ఇచ్చివేసిరి. ఆ ఇంటిపైనే మరి కొన్ని గూడ నండెను. వారు ఆసంగతిని తెలియపరచక దగా చేసినందున అయ్యంగారు వారిరువురుపై కేసుచేసిరి. ముద్దాయిలకు నోటీసులు జారీచేయించ బడెను.

ప్రభుత్వ కలచే దావాచేయటం:— నారాయణ నాయక్ అనునతడు చెన్నపురియందు వక్రప్రాచీన కర్తము చేయుచుండి తిరుచోడూర్, ఎవ్వర్లు జూరియస్ అనునర్థము మాన్యన్న కర్తకులకు 1915 వ సంవత్సరము జూలై ఆగష్టు నెలలలో 300 టన్నులకక్కుపాడిని చెన్నపురినుండి మాన్యన్నకు ఎగుమతి చేయుటకు అంగీకరించి ఖరారునామా వ్రాసి యిచ్చెనా ఈనమ్మకమువైని మాన్యన్న కర్తకులరువునకు తమ దేశమందు మరియొక కర్తకునికి 300 టన్నుల చెక్కలపాడిని క్రియమునకొచ్చుటకు అంగీకరింప వ్రాసిరి. ఇచ్చటినుండి నారాయణ నాయక్ ఖరారు ప్రకారము చెక్కలపాడిని ఎగుమతి చేయలేక పోయినందున తిరుచోడూర్, ఎవ్వర్లు జూరియస్ అనునర్థములపై ఆదేశపురక్తులు దావాచేసి కర్తకులను వనూలు చేసిరి. అచ్చటివారికి కర్తకులు యిచ్చివేసిన తరువాత ఆ కర్తకు లిరువురునో యీ ఖరారును నారాయణ నాయక్ పై కర్తకులులకు దావాచేసిరి. మొత్తం పై 300 టన్నులకు 48000 రూ.లకు కర్తకులకిందను దావా ఖర్చులకిందను నారాయణ నాయక్ మాన్యన్న కర్తకుల కిచ్చుకొనుటకై గారు తీర్మాన మొనగిరి.

---:---:---
చంపరాజ్ విచారణ

యెద్దరు కైతుల సాక్ష్యము తీసికొనటం.

చెట్టెయ్య, జూలై 19:— గూడ్లగారి విచారణాంతరమున జరిగిన సందర్భముల నేటిదియట్లు చేసెదమని చంపరాజ్ విచారణ సంఘమువారు నన్నిటి దినమున ప్రకటించిరి. 1909 సం.న న్యాయస్థానము వారు తీర్మానించిన విషయము లిరువురు విచారింప బడజాలవు. నీలియందు కర్తకులయనున జరుగుచున్నావల గురించి ముగ్గురు కైతులు సాక్ష్యమిచ్చిరి. సాక్షులు మొత్తము నేయూహ్యముల నష్టము నీలియందు పంటలకు కలిగినది తెలియజేసిరి. కాని విచారణ సంఘాధ్యక్షుడు కై సాక్ష్యమును నశ్యులేదు.

బిరోపామహాసంగమము

స్వయినలోచాలవిషమస్థితి

(0)

రష్యా విప్లవ పటాలములను పగులగొట్టుట

(0)

అతివాదుల ఆక్షేపణలు - పెట్రోగ్రాదు వీధులలో తుపాకులను ప్రేల్చుట.

(0)

రాజధాని మాస్కోకు మార్పుట - క్రొత్త ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలు

(0)

(రైటరు ఏ.జె.సి.)

ఇంగ్లండు

మెసెపామెయూ చర్చియు విడుదలయితిమి.

లండను, జూలై 18:—బోనరాల గాథలుల జెప్పిరి. మెసెపామెయూ చర్చి నాశనమైనదని యనేకవందల కోరుటలను దొరకనమువా రాచర్ల నాశనమైనవని వార్తలైరి. ఈ ప్రస్తుత విషయమున ప్రజలయొక్కయు నాయకుల యొక్కయు దృష్టి నింకొక ప్రక్కకు మళ్లగూడదను నుద్దేశముననుగాడ వారిటు లానరించిరి.

హార్డింగ్ ప్రభువుగారి రాజీనామాను దొరకనమువా రంగీకరించ నందులకుసభకు కొంతకాలము వరకు నిలవలేని దని డెల్బాగుగా యుటపొందినది పరాజయ మొందెను.

ఆగస్టు నెల ఖియత్తుకు సభను చాలించుట పొనగ నేందని బోనరాలగారు చెప్పిరి.

హార్డింగ్ ప్రభువుగారు రాజీనామా సమర్పించి తప్పదని అనేక ప్రతికూల వ్రాయుచున్నది.

దొరకనమువారు విచారణ వలదనుట.

లండన్, జూలై 18:—మెసెపామెయూ విచారణ ను ఆపుజేయుటకు దొరకనమువారు నిశ్చయించినదియు వైని కలందనునది దొరకనమువారు ప్రకారము జరిగింప బడుదనియు హార్డింగ్ ప్రభువుగారి రాజీనామాను అంగీకరించలే దనియు కామగ్నసభలో బోనరాలగారు నేడు ప్రకటించిరి.

విద్యార్థుల సత్కరణము

జాతీయ నాయకులు-నికొనెనియము.

లండను, జూలై 19:—ఇంగ్లండు ప్రజానాయకత్వమును రద్దొందుగారు వరుసగా నిర్వహించుట తేదనియు నికొనెనియ యుద్ధము గురించి ప్రజల యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు తన సభాకారులనుగాడ తన పదవులను వదులు కొనవని సభలో యిచ్చుటతేదనియు ప్రెస్బుట్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇంగ్లండు స్వరేఖలక సంఘమువారును, జాతీయవాదులను ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములవారి కంపెనీ సంజేశము యొక్క పర్యవసానము తెలుకరకు ఎట్టి మునిష్ఠికచర్యయు జరుపబడదు.

నిరూపముల తగ్గదల

రాజా 1-య రజాంగమును జూడబోవుట వలనకాదు.

లండను, జూలై 19:—చక్రవర్తిగారు రజాంగమును జూడబోవునపుడనేక నిరూపములను పరాసురంగమునకు దిసి కొని బోవుటలననే జూలై 7 వ తేదీని శత్రువులు లండను మీదదాడి సరివివస్థ దిడుట నిరూపములు చాకపోయినను నదంతి కేవల మబద్ధమని ప్రాంతాన్ని ప్రభువు 1-య నొక్క కత్కాణించిరి. రాజాగారిని సంతోష పెట్టవలయునని గాని రాజాగారి సందర్శనమునైన మరల సందర్శనము గాని లండను నుండి ఒక కమానమునైన గొంపోవలేదు.

బ్రిటిషువారి క్రొత్తయంత్రము

లండను, జూలై 19:—రైటు గారు నర్మదగుహలో నుండి ఈక్రిందమాచారమును గ్రహించిరి. ప్రత్యేకముగ హా టిసోభూమినుండి శత్రుజలంకొనుటకు, ఓడలను రాక్షుండ గావించేయుటకు బ్రిటిషువారు ప్రయత్నములో నుండగవల అపాదరంగమును క్రొత్తగా చరియించుట నెలకొల్పిరి. దచ్చి ప్రతినిధుల శృంగీకరచుటకొరకు వారి పరిమాణమున నొకచుక్క మాగ్నీయ గలిగింప వలయునను ఆశయు విచారించ బడచున్నది.

యూనియన్స్టుల యసంగతము.

లండను, జూలై 17:—చర్చిలుగారి నియోజనమును గూర్చి విచారణచేయుటకు యూనియన్స్టు బిజినెసు కమిటీ వారొకసభ జేసిరి. యూనియన్స్టు అందు లిబరలువారు కమి టీవారును, పార్లమెంటుకి ఏయిదు కమిటీవారును గూడ అందు లకే యాహ్వానింపబడిరి. నియోజనములను గూర్చి ప్రత్యేక ఆక్షేపణలు జరుగగలవు. చర్చిలుగారు గత శనివారము రోజు న తన నియోజక వర్గముతో ముచ్చటించిరి. నెంటు ఆంధ్రూసు ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయములవారి తరపున నెన్నకొనబడ వలయు సభ్యులలో డెడ్డుగా రొక యంగరని తెలియు చున్నది.

చాంబర్లెయగారి దీర్ఘచిత్రాంతి.

లండను, జూలై 18:—ప్రెస్బుట్రిక ఇట్లావ్రాయుచు న్నుది. చాంబర్లెయ గారు దీర్ఘచిత్రాంతి కొరకు గ్రామసీమలకు బోవుచున్నారు. నెలవులు గలించువరకు గూడ ప్రజల వంద రమున వలగ గన్వింపను.

పలనెను సైన్యములు ఆరోగ్యముగ నుండుట.

లండన్, జూలై 19:—పలనెను సరిహద్దులలోనున్న సైన్యముల యారోగ్యస్థితిని గురించి ఎట్టి సందేహమును పడ నవరము లేదని కామగ్న సభలో మ్యాక్ ఫర్సన్ గారు నేడు నడివిరి.

సర్ రత్నతాతాగారి బహుముతి

లండను, జూలై 19:—లండను విశ్వవిద్యాలయపు నె నెంటు సభవారు సంవత్సరమునకు 1400 ల పానులు, తేక 21,000 రూపాయల చొప్పున 5 సంవత్సరముల వరకును దరి ద్ర విచ్చేదక, నివారక మార్గముల నరయు విద్యార్థుల విద్య నభివృద్ధిజేయు సెనెగర వరిమొక విరాళమునకై సర్ రత్న తాతాగారికి మనః పూర్వకవందనము లప్పించుచు నొకతీర్మా నము గావించిరి. లండను ఆర్థికపాతకాలల సంఘసేవా సమితి యందలి రత్నతాతాగారి శాఖ తరపున నీద్రవ్యము చెప్పింప బడుతు.

అన్ని దేశముల వారికి రాక్షసిబాగ్గు

సరిఫరా గావలెను.

లండన్, జూలై 19:—అన్ని దేశముల వారికిని రాక్షసి బాగ్గు ఆవశ్యకమగుటచే డెన్మార్క్ ద్వారా నన్న రాక్షసిబాగ్గు గని సంఘమువారందరను తమ 50 వేల మంది కూలీలు ఆగ స్టు మాసములో 4 రోజులకు బదులుగ ఒకరోజే నెలవునను భవించకలెనని కోరిరి. మూరపున కేగి సంస్కృత భాషా తత్వమును నేర్చుకొనువారికి ఇండియా దొరతనమువారు రెండు, విద్యార్థి వేతనములను ప్రసాదించిరి. మదరాసు వాస్తవ్యులగు పి. ఓ. సుబ్రహ్మణ్యం గారును, పంజాబురాష్ట్ర మందున్న పండిత నాగ్గ నాద్ పట్టకు గారును వైవిద్యార్థి వేతనములను బడసి 1907 నెల యూరపున కేరదరు.

ఇటీవల మాంటుకు తరముఖముగ పరాసువారి ముందు కేగిరిని పరాసు యధికారులు ప్రకటించియుండిరి. అక్కతన పరాసువారు నెన్రాయి మాంక బీజీలగ్గు రస్తాకు ఒక భర్తాగుమారులలో నున్నారని తెలియుచున్నది.

కెనడా

కనడా పార్లమెంటు కాలపరిమితి హెచ్చించుట.

ఒట్టవా, జూలై 19:—ఇంకొక సంవత్సరమువరకు పార్లమెంటు కాలపరిమితిని హెచ్చింపుడని కామగ్నసభలో సర్ రాబర్టుబోర్డును గారొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. దీనిని గురించి అందరును ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిన గాని ప్రయోజనము లేదనియు అట్లు గావించనచో తమ తీర్మానమును సాధించుచును బోర్డుగారు తెలియ జేసిరి. దేశమంతయు వికమత్వముచెడి అల్లకల్లోలముగ నుం డుటచే వర్తమానమున నియోజనము ముందరిగాదని అధిక్షే పించిరి. ఉదారప్రభావు లందరును (లిబరలు) ఈ విషయమై ప్రతికూలముగ నుండిరి. 20 మంది బోర్డునుగారి తీర్మానమును ఆమోదించుటచే కనడాపార్లమెంటు కాలపరిమితిని ఇంకొక వర్షముకొరకు కామగ్నసభవారు హెచ్చించిరి. అనుకూలవా దుల సంఖ్యచాల తక్కువగున్నదని బోర్డునుగారు తెలచిరి కాన మరల మొత్తముగ నియోజనము జరుగువచ్చును.

ప్రాన్సు

జర్మను ప్రకటనము.

లండను, జూలై 19:—జర్మను అధికారు లిట్లు ప్రక టించుచున్నారు. ఈస్టరుదినండ్ లీసు, శేబాసి కానాలు, లూసు, వెస్టులవరకును స్కార్నినది కిరుప్కలను తీరముగ ఫిరంగులు కాలబడెను. అనకోరు వనమునకును, డెడ్మాను కొండకు పశ్చిమ భాగమునకును మధ్యస్థమున 4 మైళ్ళపొడ వుగల పరాసురంగ మెదిరింపబడెను. మిక్కిలివారుణముగ పో రాడిన పిమ్మటవారు మాలంకోరు ఎస్సిరోడ్డునకు తూర్పున నుండు మాలంకోరు వనమును ఆగ్నేయములగా ప్రవేశించిరి

హేగుగారి ఇటీవలి ప్రకటనము

లండను, జూలై 17:—జనరలు హేగుగారు నేటి సా యంకాల మిట్లు ప్రచురించిరి.—11 వ తేదీని గోల్ఫ్ లాయిస మాంచెలిప్రోకు తూర్పున నుండు స్థలముల మేము మరల ఆక్ర మించు కొంటిమి. చెనీకి పశ్చిమమునను, ఉత్తరవేర్చికితూర్పు నను శత్రులొనర్చిన దాడుల మేము తరిమివైచితిమి. ఈప్రస్తు నకు తూర్పు ఉత్తరభాగముల మేము విజయవంతములగు నాడుల సెనర్పితిమి. లంబ్విజైదు సమీపమున ఆన్వోస్య ఫిరంగి ముట్టడలు జరిగెను.

పరాసువారి ఇటీవలి ప్రకటనము.

లండను, జూలై 19:—పరాసువారు నేటి మధ్యా హ్న మిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—రణముఖమం దంతటను యిరువీడులవారును ఫిరంగులతో సమర మొకర్చిరి. ముఖ్య ముగ సోము, ఎయిసుప్రాంతము మధ్యభాగమునను, వాంక్లర్కు గ్రాయ్కో ప్రదేశములనును, మ్యూజానది వారు పార్శ్వ మందును యుద్ధ మలిదారుణముగ జరిగినది. ఫిరంగులను అతి దారుణముగ ప్రేల్చినపిదప మాకే లీజేటాసు లెంట్టు కొండ కెదురుగ గ్యాంచీకి తూర్పున 800 మీటరులవరకు సెంటు క్వింటెనకు దక్షిణముగ జర్మనులు నిన్నటిరోజున ముట్ట డించి మా మొదటిపంక్తిలో చొఱబడిరి. కాని ప్రతియుద్ధ ముల సర్పి తెల్లవారు సమయమున చాలవరకు శత్రువులను ఆక్ర మించు కొన్న ప్రదేశములనుండి వెడలగొట్టితిమి. అతి దారుణ మున భయానకమగు ఫిరంగులతో ముట్టడిసర్పి నిన్నటిసాయం తనమున ప్రతియుద్ధములూన్న ఆత్మకోర్కె అడవిదగ్గర మేము క్రొత్తగ క్రొత్త స్థానములను జర్మనులు ముట్టడించిరి. కాని శత్రువులు మాపంపులలో ప్రవేశించక పూర్వమే మా తరఫ్ఫి బాగులను బరపి వారి యుద్ధమును చల్లార్చితిమి.

ఇటలీ

275 గురు ఖైదీలు వట్టువడుట

లండను, జూలై 18:—ఇటలీయను అధికారు లిట్లు ప్రచురించుచున్నారు. అదివారమునాడు హెర్మెడునకు వారు వ్యయన నొనర్చబడిన దాడివలన అప్రేలియను మూడవ పంక్తి వరకు బోయి 275 గురు ఖైదీలు వట్టుకొంటిమి.

లండను, జూలై 18:—రోము నగరమునందలి సెంటులు న్యూసువిజెస్సీ విలేఖకు డిటుల వ్రాయుచున్నాడు. ఇటా లియనులు క్రొత్తగా నొక భయంకరావస్థుండనము నొనర్చునని ఆప్రేలియను పత్రికలన్నియు తెలుచుచున్నవి. క్రిందటిమారు రువ్యనులేమియు పనిచేయ కూరకుండుటవలన నేటిస్థితిగాపాడ బడెనను సంగతిని వారిప్రభు గ్రహించు చున్నారు.

రుష్యా

ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనల యాందోళనము.

మెట్రోగ్రాడు, జూలై 18:— సోమవారమునాటి రాత్రి పైకికేవలమువారందరను ప్రభుత్వమువారిపై తిరుగు బాటు చేసిరి. రహదారులను పట్టణములను చుట్టుటచే అతివాదులకు చాల ఆగ్రహ ముదనినది. అట్లు చుట్టల దని ప్రభుత్వమువారిని అనిపించిరి. ప్రభుత్వమువారు వారి కోరికను మన్నించక పోవుటచే అతివాదు లీ యాందోళనమును కలుగ జేసిరి. తుదకు వెస్ట్మిన్స్టర్ ప్రాంతమున వర్షం అతిధియం కరముగ ప్రతిపాదనలను లండనుకు రుపాయలతో పోరాడిరి. మండి తుపాకులపాకిలతో పైకి. కొంతమందికి అపాయముకలు గుటచే 12 గురు వైద్యులకు గొంపోబడిరి. అల్లంకలకు కొన్ని కిమిములలోనే యుడుగుంటిని. వైద్యము మరల తమ బాధకీసుల కేగుచేయిరి. పైనిక కార్మిక ప్రతినిధి సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సభవారును, వైద్యులప్రతినిధుల కార్యనిర్వాహక సభవారును పట్టణములను చుట్టుట భాగు లేదని యాపేక్షించుచు వారిని ఖండించుచు యసమర్థులని చూపుచు ఒక బహిరంగ లేఖ నంపిరి. ఇట్లు దొడతనమువారి చర్యను అపహించినవారందరను పిలుచుచు వర్షమునకు పోరా కేత్రులన్నియు ద్రోహులనియు నుడిచిరి. అధికార తిరస్కారముగ వైద్యములు ఆయుధములతో పురపీఠల మెట్లబడినచో కలిస కేతుల లోనగునని తమ లేఖనుందు స్పష్టముగ తెలియ జేసిరి. తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు ఆందోళనను కూడ దని ఉత్తరువులు జారీచేసిరి. వైద్యములో కొంతమంది మాత్రమే ఆందోళనయందు పాల్గొనిరి. కొంతకాలమైపిదప వైద్య కార్మిక ప్రతినిధి సంఘమువారి యొక్కయు వైద్యుల ప్రతినిధుల సంఘమువారును సంయుక్తముగ సోమవారమునాటి సంగతులను చర్చించు సభయమున ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలను సాయమునలెచ్చి మీరే ప్రభుత్వమువారిని స్థానమున పుచ్చేమనలెచ్చి నిర్ణయించిరి. ప్రస్తుత మిట్టనివాచే కాత్రులన్నియుగ నేర్పడిన ప్రభుత్వము వారినైక త్రికటికవాని వై సంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి. సోమవారమునాడు జరిగినసంగతులన్నియు విలియం చక్రవర్తి గారి వైద్యములతో పోయెను. పరిపక్ష వైద్యములపట్ల ద్రోహబుద్ధితోను దుర్మార్గుల చిత్రితము జరుపబడినది నిశ్చయించిరి.

కొనవర్షము, మానవేరి, స్మృత్యనులకు దక్షిణమునను యుద్ధము విశేషముగ పోయెను. బ్రిజననీవద్ద భయంకరముగ భిరంగులు కాలవడినా. నుగిలూలోను కిరుప్రక్కలను పూర్వము తత్తుల వద్దను భిరంగి యుద్ధము తీవ్రముగ జరిగెను.

రుష్యాను ప్రధాననగరమును మార్చుట.

మెట్రోగ్రాడు, జూలై 18:— ఒక యాసాధారణ మంత్రివర్గ సమావేశమున తాత్కాలిక దొరతనమువారి ప్రధాన కార్యాలయమును మార్చుట మార్పులయనను ఆశయును గూర్చి వివాదము జరిగెను.

ఆస్ట్రీయాదళములు రుష్యారంగమున కేగుట.

లండను, జూలై 19:— ఉదయముండి ఇటలీ కంటి నప్పుచున్నది. బసాంజో కార్మి రణరంగముల నెనుక ఆస్ట్రీ యను దళముల చలనము విశేషముగ నున్నట్లు గన్పించు చున్నది. దీనినిబట్టి జూలిక శత్రువులు కొన్ని క్రొత్తదళముల రుష్యారంగమున కంధవలసి. వచ్చినట్లు వినితి మనచున్నది. ఇందువలన ఇటలీయులకు విశేషలాభము గలిగెను. వారు భిరంగిదళముల దట్టము జేసికొనుచున్నారు. ముఖ్యముగ కార్మి రంగమువద్ద నట్లు భిరంగిదళముల దట్టముజేసికొని ఒక్కమా రుగ ననేక ఆస్ట్రీయనుదళముల నెదరింప గలుగుచున్నారు. కొన్నిచోట్ల వారు 700 గజములవరకు గూడ తమ ప్రదేశముల విస్తరించుకొనుచున్నారు.

రషియనులు నొనకొను విజనానుట.

లండను, జూలై 18:— రషియా అధికారల వాయు వాస్తవిక ప్రకటించుచున్నది.— మేము నోవికా గ్రామమును ఆక్రమించుకొంటిమి కాని నష్టములు కలుగుటచే మా యుద్ధముగ నెనుకకు పోతిమి. మంగోలవారమునాడు నోవికా దగ్గర 228 మైలిలను బందీకృతులగ జేసి నాము.

రుష్యానుల నూతనవిజయము.

లండను, జూలై 19:— మున్నెండు పోట్లపత్రిక యొక్క నెట్రోగ్రాడు పితృకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — మేము ముమ్మారు లూముకొనిరి ఇదేమతీరమంతయు రుష్యానుల చేతులలోనే యున్నదని చెప్పవచ్చును. కెండ్రికికి మిద నుండు చంకరప్రదేశమునూత్ర మింక పట్టుకొన బడలేదు. అప్పు డికి రుష్యాను రంగము 8 మైళ్లనిడివి గలిగియున్నది. ముగ్ మధ్యమున వగ్నాటంకము గావించబడి శత్రువు లెపుడు తీవ్ర ముగ నీ ప్రదేశమును గాపాడుకొనుచున్నారు. ఇందువలన పోలీనాను సంగతించు కొనవలెననివారి యుద్దేశము. ఆ ప్రదేశమును ముట్టడించువంప తప్పించుకొనవలెను న ద్వేషముతో వారు తమ వస్తువులనన్నియు నెదరించుండి తీసివేయుచున్నారు. రాబోవుసంవత్సరములో నది నిండుగా పారుచున్నప్పు డెదిరింపవలయునను ఉద్దేశ్యముతో శత్రువులపై దా ప్రదేశమును విడుచుచున్నానని ఎం. మార్కానగటినిగారు చెప్ప చున్నారు.

గ్రీసు

క్రోత్ గ్రీసురాజు.

పెరిజలసు పాక్షికలకు తొందరను కలుగజేయుట
లండను, జూలై 19:— ఏకాగ్రహముండి వాయువాద లిట్లు తెలుపుచున్నది:— పూర్వపురాణులు కాకాస్టాకైను గారిపద్ధతి నెంతయుత్రము నవలంబించవల దనియు అధిక మునంతను విస్తరించవలయుననియు ఎం. వెనెజలసుగారు ప్రస్తుతము గ్రీసు రాజుగారిని బహిరంగముగ కోరిరి. గ్రీకరాజుగా లంతవరకు నడుపుటయటలేదు. రాజ్యాంగసభను సమావేశము చేయుటకు కూడ సంగీరించదాయెను.

జర్మనీ.

జర్మనుల నొకలు వట్టుననుట.

అయ్యుటరుదం, జూలై 19:— 20 యుద్ధవార్తలు కలసి జర్మను వర్తకవాకలను పట్టుకొనెను. వెస్టు లనేకముగ నముద్రప్రాంతమున మరెనెని తెలియుచున్నది. ఈ కలహ మంతయు బహిరంగముగాని ప్రదేశమందు (హాలండువారి సముద్రభాగమున) జరిగియున్న హ్యందెన్ బ్లాడ్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. అక్కడను తక్షణచేశముల ఉద్దేశములకు భిన్నముగ నిట్లు జరుగుట సుచంబవని హాలండు ప్రభుత్వము వారు అపేక్షించవలెనని కూడ వై నదహరించబడిన పత్రిక నూచించుచున్నది. కాని ఈ సమరంతయు నముద్రతీయ నకు 4 మైళ్ల దూరముననే జరిగినది ప్రత్యక్షపాక్షి తెలు చున్నాడు.

జర్మనువర్తక వాకలు పట్టువడినందులకు బ్రిటిషుపత్రిక లన్నియు ఉపహాసించుచువి. అదానుజేసి హాలండువారికిని జర్మనులకును జరుగుచున్న వర్తకాభివృద్ధిక్షీణించునని అందరు నమ్ముచున్నారు. హాలండు జర్మను కేవులయందు పూర్వమువలె విస్తారముగ వర్తక వాకలు రాజాలవు. బ్రిటిషువారు సముద్ర ములయందు ముందుగవలను సమగ్రముగ ప్రయోగించుటచే జర్మను వాకలు ముడితమగు హాలండు కేవులకు పోవుటకు కొంతకంటెను. ఈవార్తయులకు విడివి యితరసముద్రముల మీదుగ బోయిన జర్మను వాకలు నిరోధించ బడెను. ఇదివ రలో సముద్రమునకు తూర్పుతీరమందున్న కేవులలో శత్రు వాకాకటి బ్రిటిషు వాకలతో నెదిరి పోరునలెను తెలిసియు న్నది ఈవాక నే బ్రిటు వెల్పుయని పిలుచుచున్నాడు. పూర్వము జర్మను నేనాగినప్పుడు ప్రయత్నించు బ్రిటు వెల్పు వాకకు కష్ట మగునందిరి.

పోర్చుగలు

పైనికళాసన నియమితకాల విస్తరణము.

లిగ్జున, జూలై 19:— వీధులలో ఆంగ్లమును కలింత ప్రబలెను. క్రొమ్వెల్లెలమీద బొంబులు విడుదలయెను. అనేకు లకు గాయములు తగిలెను. పైనికళాసనము నింకనుక కల కును భాంబుల వా రధికము చేసిరి.

లండను, జూలై 19:— ధైర్యపూరిత యొక్క లిగ్జును విలేఖరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. పోర్చుగీసు రాజ్యనిర్వాహ సభకు కొంతకాలమువర కాపివేయుటవలన కార్మికులు మొద లగు వారిలో ననేక కలహములు గలుగుచున్నది. అందు మూలమున ఆంగ్లకుల సంకలపడిరి. 28 గజల గాయములు తగిలెను.

ఆస్ట్రీయా

లండను, జూలై 19:— ఆస్ట్రీయానుండి (బ్రిటాన్యను పత్రిక క్రింది సమాచారము తెలియవచ్చెను. ఆస్ట్రీయా హంగరీ దొరతనమువారు మిగుల కృశించియున్నారు. క్రొత్త పంటలవలన రెండుమాసము నెలవకును కొంతభాగ తగ్గల యు. అట్లుపైని నీతిమరింత కఠినమై మర్చి వారము కాగలదు. విదేశీవనరకుల గొనుటకు భనము లేదు. ఆప్పు దొరకదు. జర్మనులధినినావ యట్లునే ముగ్ముగ నున్నది.

స్వెయిను

భయంకర స్థితి.

లండను, జూలై 19:— స్వెయినుస్థితి దననినము ఎక్కు ము భయంకరమగుచున్నది ప్రజానియోజకులు బాధ్యులనాకు జోవుచున్నారు. అచట వారుదొరతనమువారి పాద్యుల గూడ లక్ష్యము చేయక విరుద్ధ పాగ్ల మెంటుభన నెలకొల్ప బ్రయత్నించుచున్నారు. అనేకమంది పజాపరిపాలన వాదు లను సామికవాదులును వైదుచేయబడిరి. రాజుగారిలో సలహాచేయునిమి త్తము ప్రధానమంత్రి గారుగ్రనదామపోయిరి

ఇ డియా దేశపు కొత్త కార్యదర్శిగారు.

పత్రికాభిప్రాయములు

‘ఇంగ్లీషుమాక్’పత్రిక.
మెనపామియూ పంచాయతీవారు వెల్లడిచేసిన సంగ తులవలన ఇండియా కెట్టి లాభమును కలుగనేరదు.
‘స్టేట్సుమన్’పత్రిక
మాంపేగుగారు ఇండియా కార్యదర్శిగ నియోగింప బడుటచే హిందూదేశమున కొంతమందికి భయముగ నున్నది. శీరు సహాయ కార్యదర్శిగ నున్న సమయమున. హిందూదే పరిపాలన విషయములందు మీరు సమర్థ పూర్తిగ ఎల్ల రకును విదిత మైనది.

ఎంవైరు పత్రిక.

మాంపేగుగారు అధికారముతో హిందూదేశపరి పాలన విధానమునుకుంచి ఎట్టి వాదనములను జేవకుండుట సంగంసము. అట్టివాదనము నిచ్చినచో వాని యుద్దేశములు కొనసాగ కుండుటయే గాక హిందూ దేశస్థులకు ప్రతి హాలముగ గూడ నరుగుట తటస్థించును.

ఇండియా డెయిలీన్యూసు పత్రిక

మాంపేగు గారిని ఇండియా కార్యదర్శిగ నియమించు

టచే చాల మందికి ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది.

‘యంగో’, పత్రిక

మాంపేగు గారు ఏకాభిమతమున తమ కార్యములను అధిష్టుముగను ప్రజానుమోదముగను నిర్వహించిరి. ఇదివరలో ఇండియా కార్యదర్శిగ నున్న వారందరికంటెను. మాంపేగు గారు సర్వోత్తమును ఈయన పాలనక్రింద ఇండియాను గొప్ప లాభము కలుగును. హిందూదేశము అభివృద్ధి గాంచగలదు. భారతీయులందరును మీ సాయమునకై ఎదురుదూచున్నారు.

పి. వి. పత్రిక

మాంపేగుగారు ఇండియా కార్యదర్శిగ నియమింపబడు

టచే భారతీయులందరును పరమానంద భరితు లగుచున్నారు.

తీవ్రపత్రిక.

మాంపేగుగారు ఇండియా కార్యదర్శిగ నియమించ బడుటచే హిందూదేశపు ప్రజలయను ఆయుధాంక భరితు లగు చున్నారు. మాంపేగు గారిని ఇ డియా కార్యదర్శిగ నియోగించుటచే భరత భువభివృద్ధికై ప్రభుత్వమువారు పా టుబుబుచున్నట్లు మాదవల కాన్పించుచున్న నని మనమను కొనవచ్చును.

పయనీరు పత్రిక.

హిందూదేశాభివృద్ధి నిమిత్తమును తమమేరు ప్రతిష్ఠల నిమిత్తమును మాంపేగుగారు మాన్దేగారి పద్ధతుల నలంబించక హిందూదేశ పరిపాలనవిషయమునందు విశేషముగ జోక్యము కలుగజేసికొనక చాంబలెగు గారివలె హిందూదేశమందున్న అధికారల మాటలనే నిర్వేషించి దేశముల యభిప్రాయము లను పాటించవచ్చు సమంజసముగ నుండును.

కృష్ణ జిల్లా గుడివాడతాలూకా పొరుట్లగ్రామములో కలరా వ్యాపించుచున్నదని ఆచటనుండి ఒకవిలేఖరి వ్రాయు చున్నాడు. ఇందు విషయమై సాతాశేక్సరీ ప్రభును పద్య ములను నూకండిననిగాని విస్తరణభీతిచే ప్రకటింపజాలము.

వృత్తాంతములు

(1)

ఆంధ్రము యుద్ధపాకలచే పట్టువడిన జన్మకు వృత్తిక గానలు ఒక్కొక్కటి 1000 టన్నుల బరువును మించియున్నది.

సర్ ప్రభాకరం పట్టాచారి స్థానమున సర్ గంగాధర చిట్టపిట్ట గారు సామ్రాజ్య శాసనసభకు సభ్యులుగానియ మింపబడుదురని తెలియుచున్నది.

జూను నెలలో ఆంధ్రకాండలో ఎరుమట్టియైన వెండి బరువు 68,12,500 టన్నులు. అందుచేత భాగము హిందూ శతమునకును వైవాకును పంపబడెను.

సర్ ప్రభాకరం పట్టాచారి స్థానమున సర్ గంగాధర చిట్టపిట్ట గారు సామ్రాజ్య శాసనసభకు సభ్యులుగానియ మింపబడుదురని తెలియుచున్నది.

కరింభాయి ఇబ్రహీము కంపీలో పనిచేయుచున్న వాడి గూరారు ఒండెను సగరమందలి. ఇండియను ప్రెస్ మిషను గారికి సహాయకుడుగా నియమింపబడిరి.

జూలై 23 వ తేదీనుండియు హోటలు మొదలగున వన్నియు రైలి 11 గంటలతో మూసివేయబడు చుండవలయు నని రంగూను కలెక్టరుగారు స్థానిక చోరతనమువారి యుత్తిగు లు ననుసరించి ప్రకటనల నంపిరి.

ఇండ్లు కాలిపోవుట:— కలంబేరి గ్రామము ప్రక్క నుండి పోవుచుండిన రైలుఇంజనునుండి నిష్క్రమ్యలు యిండ్లపై బడి ఆగ్రామమునగల ఇండ్లలో చాలభాగము కాలిపోయిన నని తెలియుచున్నది.

కల్లికోట ఆశ్రమము సభ:— ఆసిటిసెంటుమ్యుగారి నిష్పంధావా. ము నాడేసింతుటకు కల్లికోటలో జరుపబడిన సభకుందు ఆసిటిసెంటుమ్యుగారి నిధికోటకు 1000 రూ.లు చందాల రూపమున వసూలు చేయబడినది.

వదనపల్లి కళాశాల:— విద్యార్థిభావారి శాసనముల ననుసరించి మోస్కూలు తరగతులకున్న విద్య నేర్వవలె నని వదనపల్లి వాస్తవ్యులందరూ అచటి జాతీయ కళా శాలాధికారులకు దరఖాస్తులు పంపుకొనిరి.

శంభుస్థాపనము :— చెంగల్పట్టణజిల్లా కలెక్టరుకును సమాఖ్య వ్యవసాయ పాంకి నేర్పరుచుటకు నిర్మింపబడెనున్న కట్టడమునకు మా. డి.బా.వి.హుద్దూర్ రాజగోపాలాచారి గారు రాబోవు సోమవారము రోజున మధ్యాహ్నము 3 గం టలకు శంభుస్థాపనము చేయుదురు.

తపాలాశంత్రీ కార్యాలయములలో ఆసిట్టెంటు డిస్ట్రిక్టు జనరలుగారున్న రావుబహద్దరు పి. పి. కృష్ణమూచార్యులుగారు చూపుచువచ్చినవలన నాకస్మికముగ కలెక్ట్రాలో వారింటివద్ద నిన్నటి ఉదయమున మరణించిరి తెలియజేయుట శంత్రము చింతిల్లుచున్నాము. వారు నిన్నటి రాత్రివరకును కులాసా గానేయుండిరి. మొన్నటినియు ఆశీషునకు గూడ బోయిరి.

కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసమావేశము:— ప్రస్తుతపు రా జకీయస్థిని విచారించుటకును, ఆసిట్టెంటుమ్యు వాడియా, ఆరంజేలుగార్ల నిష్పంధావాసము గూర్చి చర్చించుటకును ఈ నెల 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మామగంటలకు బొంబాయి నగరమున కాంగ్రెసుస్థాయిసంఘసభ జరుపబడునని కార్యద గ్యులు ప్రకటించిరి.

ఆత్మహత్య:— మెనపాటమియాయందుండిన భాగ తియ వైనిటలలో కామారుదాసు అకవాసు బబ్బపడి నం నున రంగూనకు పంపివేయబడెను. అచ్చటి డాక్టర్లు ఇటుపై సితము నాకిరి పనికిరాదని చెప్పినందున నీ సిహాయి ఆత్మహత్య పడి మంగలి కత్తితో తన మెడను నరికివేసికొనినట్లు తెలియు చున్నది.

రాజకీయసభ:— తిరుప్పరాగల్లమున ఒక పెద్దసభ జరుపబడినది. ది అనరల్ రోమానుజాచారిగారు సభాధి పత్యము వహించిరి. మంథకోణము మోకోత్తరకీయగారైన ఎన్. ఆరువేండ అత్యంతగా ప్రస్తుతపు రాజ్యాంగవిషయ ములగూర్చియు, స్వతః ప్రతిములగూర్చి సభ్యులందరకు తెలి

యునట్లు స్పష్టముగ ఉపన్యసించిరి. 17 గురు సభ్యులు హాజరు యూలు తీగులలో జేరుట కంగీకరించిరి. ఆసిటిసెంటుమ్యుగారి నిధికి 20 రూ.లాయలు చేసారును.

సర్ జేమ్సుస్వామిగారు జూలై 17 వతేదీ నాటి రాత్రి లక్ష్మణపురమునందలి చొరతనపు గృహమున సొక యుద్ధసభ జేసిరి. ముఖ్యులగు యూరోపియను భారతీయ వాస్తవ్యులందరికి బోయిరి. అచట వారు సామ్రాజ్యయుద్ధసభ యందలి ప్రతిసభ్యుడును గణపకలయు. ముఖ్యాంశముల కవ రించిరి. ప్రెంటుటెటను పూనుకొనిన ఈ పవిత్రకార్యమున సామ్రాజ్యమునందలి ప్రతివ్యక్తియు తనతేత వైసంతసహాయ మొనర్చవలయును. దిండెగారు వారికి వందనము లర్పించిన పిదప సభ ముగిసెను. మెట్టనుగారు వారణాసి చేరిరి.

రైలువే టెక్నికల్ పాఠశాల:— దక్షిణ ఇండియా రైలువే ట్రాక్స్ ఇన్ స్పెక్టరు బి. వి. శ్యామారావుగారు రై లువే టెక్నికల్ ఉద్యోగములు చేయునద్యుక్తులై యున్నవారికి ఆశీసు పనులను నేర్పుటకు తిరుచనాపల్లి యందొక పాఠ శాలను స్థాపించిరి. మూల ఫునుల్ పరీక్షయందు కడలేసిన హిందూ విద్యార్థులును నాల్గవ ఫారముందు గృతార్థులయిన ఆంగ్లో ఇండియన్ విద్యార్థులును ఈపాఠశాల యందు చేర్చు కొనబడుదురు. ఈపాఠశాల దక్షిణ ఇండియా రైలువే కంపెనీవారిచే ఆమోదించ బడెను.

ఆఖిల భారతజాతీయసభా సంఘ కార్యదగ్గు లీప్రకటన నంపిరి:—

“బీసెంటు, ఆరంజేలు, వాడియాగారల నిష్పంధావాస కీక్షను గూర్చియు, ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితిని గూర్చియు, కార్యదగ్గులు తెలియజేయు మరి యేదైన యొక యంతమును గూర్చియు తర్కించు నిమిత్తము మేము ఆఖిల భారత జాతీయ సభా సంఘ సభ్యుల నీ నెల 28-వ తేదీన పగలు 3 గంటలకు బొంబాయియందలి యూనివర్సిటీ కాన్వోకేషను హాలున కేదురుగనుండు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను మండరములో సమావేశము కా గోరుచున్నాము.”

ఒక త్రాగుబోతు మరణము:— రాజన్నలిక్ రాజన్న అనువాడు తన భార్యతోగూడ బొంబాయినగరమున ఫోగూ న్ టోన్లులో నొక యింటియందు కాపురముండెను గత శనివారమునాడు అతడు రాత్రి త్రాగి యింటికి వచ్చినందున వానిభార్య వానిని కోపపడెను. అప్పటినుట్టునకు వా డామెను నిందించి భోజనానంతరము తన గదిలో పరుపుపై పరుండెను. ఉదయమున అతనిభార్య ఆ గదిలోనికి బోయి చూడగా త త దునిబోసుకొని మరణించియుండెను. ఉరిపోసికొని కాలభార్య ము నొండ్రిట్లు పంచాయితీదారులు తీర్మానించినది తెలియు చున్నది.

ఆగస్టునెల 10వ తేదీన లక్ష్మణపుర యందొక ప్రత్యే కరాష్ట్రీయ సమావేశమును గావించ తీర్మానింపబడెను. సం యుక్త పరగణాలయందలి జనలందరి తరఫునను మదరాసు చొరతనము వారు బీసెంటు, ఆరంజేలు, వాడియాగార్ల కొన గిన కీక్షను గూర్చి తమ యభిప్రాయము తెలుపుటకును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోన స్వపరిపాలన నందు హామీయూలు యుద్ధ్య మమున నిశ్చలమౌదయముతో జేరవలయునను తమ నిశ్చిత మును తెలుపుటకును ఈసభ యుద్దేశింపబడినది. సభ జరిగించు ఏర్పాటుల గావించుటకు సామియల్లాచేగు, వడ్డీహసామయ గోకర్ణనాథమిత్ర, ఎ. పి. సేను గార లొక సంఘముగ నియ మింప బడిరి. ఈ సమావేశమున సంయుక్తపరగణాల యందలి అన్ని జిల్లాలనుండియు ప్రతినిధులు వచ్చెదరు.

వధ్య పరగణాలలో వర్తమాన సంగ్రామమున శతేంచి పోరుటకు హైందవ పటాలములను సమకూర్చుటకు రాష్ట్రీ య యుద్ధ సంఘ మొకటి నెలకొల్పబడునని చొరతనమువారు తుత్తవును ప్రకటించిరి. తత్సందర్భమున ఆ పరగణాల కమిషనరు సర్ బెంజమిన్ రాబర్టు సకగా రిట్లు తెలియజేసి రి:—యుద్ధ మింతలో ముగియుట కాన్పించును. కొత్త వైద్య ములు కారలయనని వైనికాధికారులు మొఱలిడుచున్నారు. మధ్యపరగణాల జేయము గోరువారును, ఈ పరగణాలకు ప్రతిష్ఠను కలుగజేయు నిచ్చగించువారు ఇతర రాష్ట్రీయుల వలె తమ శక్తికందనలేక అందరును సమరమందు పోరుటకు వైసికులను సమకూర్చువలెను. ముఖ్యముగ సామంతరాజులు, జాగీరుదారులు ముస్లిమాలు, భూస్వాములు దీనికి తోడ్పడ వలయును.

వంగ రాష్ట్రముందు ఆర్థికదశమును సమకూర్చుటకు తీర్మానించబడినది. దీనివిషయముపై అధికారివ్యవహారముపై ఉన్నతమును ప్రకటించెదరు. ప్రభుత్వమువారును వైనికాధికారులును దీనినిగురించి మోచించుచున్నారు. ఈ ఆర్థికదశ ములందు జేరుట కిదివరకును మహారాజులు, జమీందారులు, పండితులు, వైద్యులు, బ్రాహ్మణులు, న్యాయవాదులు మున్న గువారందరును 10) దరఖాస్తుల నంపినారు. ఇండియాలో క్యాబెటుకోరులో పూర్వముకసారి ఒకవత్స రము పనిచేసిన కూచిచిహారు యనరాజుగారుగూడ దరఖాస్తు నంపిరి. ఇంగ్లాండులో రాష్ట్రీయ సేనలలో పనిచేసిన మరిద్దరు కూడ దరఖాస్తుల నంపినారు. ఈ పటాలము విషయమున జేరవత్సక వైద్యమువలె వయఃపరిమితి యుండవలయు. జేనా దాఖ్యులుగ నున్నవారందరును 30 ఏండ్లుదాటినను జేర్చుకొన బడుదురు. తరిఫీతుచేయు ఉద్యోగములు ప్రధానోద్యోగములు ప్రస్తుతము పాశ్చాత్యులే నియోగింపబడుదురు. ఆర్థికదశము లలో చేరనిచ్చగించువారందరు తమ ఆశ్వులులను తామేతెచ్చు కొనవలెను. ఈయటలకు చొరతనము వారంగీకరించినవో పెం గాలు రైటుహోర్సుపటాలములకు యిచ్చుకొనులే ఈ ఆర్థిక పటాలముల కీయబడును. ఆధ్వర్యితో తమ గుఱ్ఱములను సర ట్టింప నగును.

పాలపూటులో వింతయగుసంగతి యొక టిటీనల జరి గెను. గతమంగళవారమునాడుదళముననే పట్టణములో నొక యూరోపియనుడు చంపబడెనను వందలి యంతటను వ్యాపిం చెను. లోగడ దక్షిణఇండియా ఇనుపదారి కంవెంట్లో గార్లు పనిచేసి యుండిన ఛాలెసు అలగ్నాండనువాడు, ప్రస్తుత సుతడాక స్త్రీయరులో బాప్టవేతగామగానుండెను. సోమవార మునాటి ఉదయమున పాలపూటునకు వచ్చెను. మదరాసువద్ద తనయోడను తప్పిపోయి మంగుళూరులో దాని గలిసికొనుని మిత్త మత డవటికివచ్చెను. ఓరిగిపోవునను నుద్దేశముతో సబ్ కలెక్టరుగారు వారికి కొంత ఫన సహాయముగూడ జేసిరి కాని చెప్పినప్రకారము ఇతడు మంగుళూరునకు బోక మరునాడు బీఫులలో యాచించ వారంభించెను. పిచ్చుటవాడొక కల్లుదుకాణమువద్ద సురాపాన మొనర్చుచుండెను. అచట వాని కిని పాడెకనిట్టబిల్ ఆయ్యతపానికరు గారికిని పోట్లాటగలి గెను. పానికరు గారిక చాకలితో వానిగుండెమీద పొడి చిరి. వెంటనే వాడు మరణించెను. సబ్ మేజిస్ట్రేటు గంగాధరఅయ్యగారు మంగళవారమునాడు వాని మరణమును గూర్చి విచారణచేసి అనేకవాక్యాలముల వ్రాసికొనిరి. వీడు బాప్రానుండి దెబ్బలు తగిలినవచ్చియుల చెప్పకొని కొండతీవద్ద సామ్యును వ్రాకొనుచుండెను. పానికరుగారిపుడు పోసేనువారి కీక్షలోనున్నాడు. శవము ఇన్స్పెక్టరే మెటికోలోనున్నది.

ఇంతవఱకు బాహువద్ద చిల్కాస్ట్రీయరుగలిగిన ప్రమా దములన గలిగిన మరణముల మూలముల 78 శవములు ఒడ్డున కువచ్చిట్లు తెలియుచున్నది.

విజయనగరయందు మందుకొండ క్రిరాములు గారి సత్ర ముచెంత తా మొక రాదపట్టాభిషేకమంరయను కట్టించు చున్నామనియు దీనికి ధనసహాయమును చేయవలయునని వడ్డా ది బానికిరామయ్యయనువారు వ్రాయుచున్నారు.

ఈ నెల 14 వ తేదీన పొట్నూరి వీరభద్రస్వామిగారి ఆధ్వర్యత క్రింద నరసన్న పేటయందు నరసన్న పేట గ్రామ సంఘము స్థాపింపబడినదనియు ఆందు 50 మంది సభ్యులు చేరి రనియు, 5 గురు కార్యనిర్వాహక సభ్యు లేర్పాటుపబడి రని యు, పి. చ. గురమూర్తిగారి రిఫర్టులుగను, వై. నవ్యాసి రాజుగారు కార్యదర్శిగను నియమింపబడిరనియు, నరసన్న పేటనుండి యొకవిలేఖకుకు వ్రాయుచున్నారు.

ఈ నెల 15వ తేదీన వెంట్రప్రగడ బోర్డుపాఠశాలలో గుడివాడ బోర్డు బోనరుశెకండరీస్కూలు ప్రధానాధ్యా యులగు డి.వి. నూగ్య నారాయణరావు వంతులు బి.యె.యల్. టి. గారిఆధిపత్యముక్రింద సభజరిగి“అంధ్ర, ఆంధ్రవిద్యలవలన లాభములు- ప్రారంభవిద్య ఉన్నతవిద్య” లనుగూర్చి అనేక సభ్యుల చే యుక్తియుక్తముగా ఉపన్యసింపబడినది. ఆగ్రాసాధిపతిగారు ప్రారంభవిద్యను బలపరచినవో ఉన్నత విద్య బాగుపడుననిచెప్పి తదర్థము మన ఆంధ్రనాయకులు చేయు ప్రయత్నములు మొదలగు విషయములను గూర్చి ముచ్చటించిరి.

చెన్నపురి ప్రదర్శనము.

గవర్నరుగారి సూచనములు.

రాజ్యపు కీర్తికాలమున నీ నగరమున ప్రదర్శనము మొక దాని జరుప వీర్యానించుటకై 18-వ తేదీ సాయంకాలమున దొరతనమువారి మందిరమున నొక సభ జరిగెను. సభకు చెన్నపురి గవర్నరుగారు అధ్యక్షులుండెను. గా. సర్ ఆలెగ్జాండరు శార్వాస్థి, గా. జి. బి. పి. రాజ్ పాలావారియరు, గా. గోడ్ ఫ్రేజరు మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. ప్రధమమున గవర్నరుగారికి చిన్న ప్రసంగము నొనర్చిరి. ఆహారపదార్థములు, గృహోపకరణములను ప్రదర్శింప యుద్ధాధి బంధాయి రాఖ శ్రీల సంఘము నిర్ణయించెను. ఇంకొకటి న నుండి ఆహారపదార్థములు, యంత్ర సామగ్రియును ఎగుమతి చేయగూడదని యిదివఱకు నొక ప్రకటనము జరిగి యుండటము సభ్యులెరిగినవారు. ఆమెకాదేలే మిట్టి వలన యుద్ధమునకు దిగినది. ఆస్ట్రేలియాలో నీనాచేకుకట్టవై నది. గనుక హిందూదేశమునకు విదేశములనుండి సరకులు రాజాలవు. ఇదటనున్న వస్తువులతోడనే కాలక్షేపము చేసవలసి యుండును. తత్కారణమున దేశము పరిశ్రమల సభివృద్ధి చేయగలను.

హిందూదేశము వైశాల్యమున నొక పెద్ద ఖండమును బోలియున్నది. ఇదట లభ్యమగు వస్తువులన్నియు వర్తక సంఘములకు గూడ తెలియునాయని గండేహ మగుచున్నది. కలకత్తాలో వాణిజ్య వస్తు ప్రదర్శనకాలము కలుగనున్నది. ఇదట దేశము వస్తువులు ప్రదర్శింపబడున గాని కలకత్తాకును చెన్నపురికిని చాలదూరమున్నది. తత్కారణముననే బొంబయిలో జరుగు ప్రదర్శనము గూడ చెన్నపురి కంతగ ప్రయోజనకారి గానేరదు. కనుక చెన్నపురిలో నొక ప్రదర్శనమును జరుపుట ప్రయోజనకారియే గాని ప్రదర్శన వస్తు సమూహమును బొంబయికింకె విరివి యొనర్పవలయును. ఆహారపదార్థములు, గృహోపకరణములే గాక, భారతీయుల కళానైపుణ్యమును, పారిశ్రామిక నైపుణ్యమును గూడ నివట ప్రదర్శింపవలయును. ఇట్టి ప్రదర్శనముకు సభ్యులొనర్చిన, ప్రదర్శనమున నీక్రింది తీరున విధింపవలయును, (1) ఆహారపదార్థములు, పాగాకు, (ఉదాహరణములు, బిస్కెట్లు, పిండి, సగ్గులొప్పులు, మిఠాయిలు, తేనెరు, కాఫీ, బీరు, చెన్న, చుట్టలు, పొదుకలు సిగరెట్లు మున్నగునవి), (2) గృహోపకరణములు వస్త్రములు (ఉదా—ప్రత్తి, పట్టు, ఉన్ని బట్టలు, లివాసులు, గొంగుళ్లు, సబ్బు, అగ్గిపుల్లలు, చీపురకట్టలు, లాంఛనులు, మట్టిపాత్రలు, కొవ్వొత్తులు, బోత్రాములు, దువ్వెనలు, పొదుకలు, మున్నగునవి), (3) బోనాములు, యంత్రసామగ్రిలు (ఉదా—మానెచరులు, విద్యుత్తులకులు, వాక్కిములు మున్నగునవి), (4) వసానిక పదార్థములు ఓషధులు—మందులు, రసాయనికపు ఎరవులు మున్నగునవి. (5) ఇతరములు—కాగితములు కలములు, సిరాబుట్ట, త్రాస్త్రు, చాపలు, గంబలు, చిత్రమైన తోలుపనులు మున్నగునవి చెప్పవచ్చును. నీతీరున ప్రదర్శనమును జరిపినలాభముండునాయని గవర్నరుగారు సభవాని ప్రార్థించిరి.

వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు గోడ్ ఫ్రేజరుగారును, భాను బహద్దరు మధును బొద్దాసా హెబు గారును క్రివాంతో సంకరించిరి. అనంతరమున కొంతవచ్చుజరిగెను. రాఖ శార్వాస్థిగారు శెట్టి, సర్ హ్యూక్లేజరు మున్నగువారు ప్రసంగించిరి. క్రిస్మసు దినములలో హిందూదేశపు చిత్రకళానైపుణ్యమును, పారిశ్రామిక వస్తువలయును ప్రదర్శింప నిర్ణయింపబడెను.

సభవారి హాలోగన సంఘము మొన్నకలినదను మరీ యొకతీర్మానము ప్రసంగించి ప్రతిపాదింప బడి యామోదింపబడెను. కాన్వెన్షియాక సంఘమే గావును చేయవలయును. పారిశ్రామిక శాస్త్రాధ్యక్షులు ఇచ్చగారు సంఘాధ్యక్షులు. రాఖ బి. పి. విజయరావుగారి గారు కాన్వెన్షియా.

గవర్నరుగారికి వందనలుర్పింపబడిన యనంతరమున సభముగి నెను.

భారతీయులచాలి దేశమున పనిచేయుచుండిన సిపాయిల తాకురువారు గతసంవత్సరమున నాటిరాత్రి పంపిణీకత్తితో కుతుకు త్రొంగుకొనెను. వారికి పిచ్చెత్తుటవలన గంగూను న కంపితమున బెను ఇంక నేమట పక్షిరాదని మెడికలుబోధకారు చెప్పినందున సభ్యులమొంది యాత దీపని గావించెను.

శ్యావకాన రోగచికిత్సలయము.

చెన్నపురిలో నీ చికిత్సలయము నేర్పడుట దీటివల గవర్నరుగారు శంఖుస్థాపనము గావించిరి. దీనినిగూర్చి డాక్టరు ఎం. సి. సంజుండరావు, బి. ఏ. ఎం. సి. సి. ఎం. గారిట్లు వ్రాసిరి. చెన్నపురిలో నీ చికిత్సలయము నేర్పడుట నిష్పత్తి యోజనము. 1912 వ సంవత్సరమున నీ ప్రశ్న కలిగినపుడు చెన్నపురి శీతోష్ణస్థితి ఇట్టి చికిత్సలయమునకు సరిపడదని అపుడు సభను జనరలుగానున్న కల్లులు జాను స్మితుగారు ఖండితముగ వ్రాసిరి. దానినిపుడు పానరువును గారు ఖండించి ఈ చికిత్సలయమును కట్టించుటకు నూచించిరి. అందుల కంకితరంపిగవర్నరు గారు గంభీరోపన్యాసము నొసరి శంఖుస్థాపనము గావించిరి. వెనుక నీటిని పరిశుద్ధ మొనరించు స్థానములను నిర్మించునపుడు గూడ నీ ది మొదలు పరిశుభ్రోదకము పుష్కలముగ నగరవాసుల కందరికిని లభింపగలదని పెద్ద అధికారు లున్నవ్యముల నుడిచిరి. ఇక కలరా మున్నగు సంతుల్యగులుకలుగ నే కలుగవనిరి. అందులకు లక్షల కొలది ధనము వ్యయపరపబడెను. చివరకు దాని ప్రయోజనము తెల్లమైనది. కలరావ్యాధి యధాపూర్వముగ నగరమున తలచుపునునే యున్నది. పరిశుభ్రోదకము మెసంగజాలచని అధికారులు స్పష్టముగ పలికిరి. అటులే ఈకానరోగ చికిత్సలయము గూడ కాగలను ఏలనని నీదారుణవ్యాధికి కళులగువారు జననమృత్యుముగల నగరములందును పట్టణములందును నుండగూడదు. ఎండయును గాలియును బాగుగా తగులునట్టి గ్రామములందు నివసించవలెనని ప్రత్యేకవైద్య శాస్త్రవేత్తలకే గాక సామాన్యుల కందరికిగూడ తెలిసియున్నది. ఆస్టివో నింత సమృద్ధముగల నగరమధ్యమున నీవైద్యశాలను గట్టించుట మహాసర్థకము. ఏలననిన దీనివలన తమవ్యాధి నివారణ మగునని ఎక్కడెక్కడి వారును ఈ నగరమునకు రాగలరు. తత్కారణమున నావ్యాధి 4-5 వత్సరములనాటి కీ నగరమున నత్యధికముగ వ్యాపించు దుగ్ధతి కలుగగలదు. 15-7-1915 సంవత్సరము మొదలవరకును నీ వైద్యశాల తాత్కాలికముగ నేర్పరపబడినది గదా! దీని కలన నెట్టి ఫలితముకలిగినది? కొందరి కారోగ్యము కలిగినదందురుగాని ఏవరములు గోచరించుటలేదు. ఆరోగ్యము కలిగిన వారు కొందరుండు రుమకొనినను దానికి కారణములు వేరు. శ్యావకాన వ్యాధియగునా కాదా అని నిర్ధారణ చేయుట సుకరముగాదు. అట్టి వ్యాధి కానిదానినిగూడ భ్రమచే నావ్యాధియే యనితలంచుట జరుగుచున్నది. అట్టి వారి కేరకైనగుణము కలిగిన కలిగియుండవచ్చును. మరియు నీ చికిత్సలయమున ట్యూబరుకులై నను మరొకన్ని మందులను పిచికారిద్వారా వ్యాధిగ్రస్తుని కరిరమున జానుపు చున్నారు. దీనివలన చాలహానికలదని పలువురు నిర్ధారణ చేసిరి. ఈ చికిత్స నిరుపయోగమని సాశాస్త్రజ్ఞులమున నుప్రసిద్ధ వైద్యులు దీనిని ఖండిత్యజించిరి. చెన్నపురి జనరలు హాస్పిటలులోని వైద్యులుగూడ దీనియూ ధౌర్భ్యమును గ్రహించినను బహిరంగముగ ఖండింపజాలకు న్నారు. నాకుటుంబములో నీటి చికిత్స నందినవారి యనుభవమును బట్టి ఇది నిరర్థకమును కొన్ని సందర్భములలో ప్రాణాపాయకరమును గూడననినేను చెప్పగలను. ఈ సేలలో "ప్రాక్టికలు మెడిసిన్" పత్రికయందు దీనిని గూర్చి స్పష్టముగ వ్రాయబడినది. హులనగరము నందలి వైద్యశాలలోని డాక్టరుడెయిర్ గారును డాక్టరు పోప్రియిసు గారును గూడ నీ యభిప్రాయమును బలపరచిరి. శ్యావకానరోగ చికిత్సయందు ప్రత్యేక పరిశ్రమ మొనరించిన డాక్టరు ముత్తుగారు నిష్పన్న గానుడిచిరి. వారుచెప్పినది అనుభవమువలననేగాని అయిద్రవములన గాదని డాక్టరు ముత్తుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇట్టిధికమగు ధనవ్యయ మొనరించి చెన్నపురిలో నీ ప్రతిష్ఠాపనమును నిర్మించుటకంటె ఆయా జిల్లాలలో ఆరోగ్యసంఘములని నిర్మింపబడెను స్థానములం దారోగ్యాలయములను (సానిటరీయా) నిర్మించి ప్రజలకు మహాపకారము కలిగియుండెడిది. అదియే యంత్రమూర్ఖముగాని విను చాతలు లేరు. సాధారణముగ చాల విషయములలో నియం తోకకు కన్యె మెట్టుటయే తటస్థించుచున్నది. (నూ యిండియా)

గూడూరునందు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ పుస్తకభండా గారమని యొక పుస్తక పరచుమందిన మేష్టాబుబడి వృద్ధి కొందు చున్నది. ఈ వత్సరము నేనువీ సేలవులపై వచ్చినయవకులు జూన్ 25, 26-వ తేదీలకు నూతనోత్సాహముతో మద్రాస్ పరంగయ్య పెట్టిగారి మందిరమున సభలుచేసిరి. మొదటిదిన సభకుమరం వేంకటసుబ్బయ్య గారు అధ్యక్షులు రెండవదిన వ్యాపకాల విశ్వనాథముగారు అధ్యక్షులు. గు. వెంకోబరావు, ఎస్. మెంచెలయ్య, వి. విశ్వనాథం ఎస్. ఆదిశేషయ్య మున్నగువారలు పాల్గొనిరి. ఈ త్రర సర్కారులందు విశేషముగ మేఘములు గలవు.

స్థానిక వార్తలు

ఆసిలి సెంటు నిధి:— నిష్పటికి చేరిన మొత్తము రు 24095-9-8 నిన్నను వచ్చిన మొత్తము 1193-15-6. జమ మొత్తము 25279-9-2.

క్రొత్తవక్కిల్లు:— ఈసెల 19వ తేదీన ఎం. సుందర రామయ్య, జి. కృష్ణయ్యగార్లు హోలోదువకట్టుగా చేర్చుకొన బడిరి.

ఉపన్యాసము:— రాయపురము మన్నామస్వామి కోవేలపీఠి నెం 41 రు ఇంటియందు రాజోపు ఆదివారము (22-7-17) ఉదయము 9 గంటలకు పి. సుందరమూర్తిగారు కలగాను గురించి సుపర్యసించెదరు

వై-ఎం-వి-ఎ-వాణిజ్య పాఠశాల:— ఆర్యునియకు వీధియందున్న వై-ఎం-వి-ఎ- మందిరమున మరల వాణిజ్య పాఠశాల ప్రారంభమైనది. ఈపాఠశాలలో చేరగోరువారు వార్తెగురి కార్యాలయమున నమోదుచేయించుకొనవచ్చునని ప్రకటించబడినది.

ఖయిదునుండి తప్పించుకొని పారిపోవుట:— మానవేలు అను నతడు ఒకరి దున్నపోతును తనయింట కట్టివేసి నందుకు వేసు చేయబడగా నతనిని ఖయిదు నందుంచిరి. గత బుధవారము నాడు యేవేళనో అతడు ఖయిదునుండి తప్పించుకొని పారిపోయినట్టి తెలియుచున్నది.

క్రీర్తి కేసులగు పి. ఏ. కృష్ణమూచార్లుగారు:— తపాలాఫీసుల ఆసిలెంటు డైరెక్టరు జనరలుగానుండిన పి. ఏ కృష్ణమూచార్లుగారియందు గౌరవనూచకముగా చెన్నపురిలో హంటుకోడ్డు నందున్న పోస్టుహృద్ధురు జనరలుగారి ఆఫీసు నిన్నటి (19-7-17) సుభాష్నాము మూయబడినది.

ప్రొ.ను బీదలవిద్యానిధి:— సి. పి. రామస్వామయ్యగారి విరాళము:— చెన్నపురిలో క్రియమేరీ శ్రీల కళాశాలకు సంబంధించిన ప్రొ.ను బీదలవిద్యానిధికి సి. పి. రామస్వామయ్యగారు రు 5000ల మొనంగిరి. దొరతనమువారామొత్తమును సంతోషపూర్వకముగ స్వీకరించితిమని జి. వాస ప్రకటించిరి.

ఒక మరణము:—గత సంవత్సరము రాత్రి 9 1/2 గంటలకు జనరలు ఆసుపత్రిలో ఉత్తరభాగమునుండి దక్షిణ భాగమునకు బోవుటలో వెనుకనుండి కచ్చుచ్చు జట్కాబండినుండి తప్పించుకొను తొందరలో మొక వ్యక్త మనా మృదు శ్రీ అక్కడ నాగియున్న ట్రాముబండిపై బడినది. అమెకు గురి సంవత్సరముల వయస్సుండును. ఆమెకు వెంటనే స్పృహ తప్పినది. వైద్యులకు పోయిరి ఆమె అచట మరణించి. ప్రయాచమున నామెకు మరణముసంభవించినదని వీర్యానింపబడినది.

నేటివాతావరణ స్థితి:— ఉత్తర సర్కారులందును దక్కనునందును వాయు భారము తగ్గినది. ఈ ప్రదేశములకు దక్షిణము నందును తూర్పునందును ఎక్కువగు చున్నది. అత్యల్పవాము భారముగల స్థానము మారలేదు. ఈయనకు నేక స్థలముల దు వాయువు ప్రచండముగ నుండెనని తెలియరచ్చినది. దక్షిణండులందును మధ్యమోష్ణము తక్కువగా నున్నది. ఇతర ప్రదేశములందు మధ్యమోష్ణము వ్యయిన్ తెంపరచు) అంతగామాపులేదు. ఉత్తర సర్కారులందును దక్షిణండులందును రాత్రియుష్ణము సాధారణ స్థితికి తగ్గియున్నది. చెన్నపురి వత్సరమునందు పగటియుష్ణమును సాధారణ స్థితి తక్కువగానే గలదు. ఇతర ప్రదేశములందు ఉష్ణము సామాన్యముగ నున్నది. కడచిన 24 గంటలలో తెల్లూరు చెన్నపురి గూడలూరు కడప సేలం, తిరుచనాపల్లి, మధురల యందు 93 నుండి 99 డిగ్రీల (ఫా) వఱకు ఉష్ణము కన్పట్టినది. వార్తెరు కోయంబత్తూరులందు 90 నుండి 93 (ఫా) డిగ్రీల యుష్ణముం బెను. తక్కినవోట్ల 89 డిగ్రీలకు తక్కువగా గలదు. వాయు మండలములోని ఆద్ర్యుయందు మార్పులేదు. పశ్చిమ తీరమున మేఘములు తగ్గినవి. కర్ణాటకమునందు విశేషమగు మేఘములున్నను వర్షంపలేదు. తూర్పుతీరము నందక్కడక్కడ కొద్ది గ వర్షించినది. ఉత్తర సర్కారులందు విశేషముగ మేఘములు గలవు.

హిందూదేశపు హక్కు

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మిప్పుడు విడుదల చేయవలసిందిగా కోరుతున్నది. ఆది నిత్యమునుండి ముగ్గురు హిందూ భావి స్థితిని నిర్ణయించును. కావున నిత్యమునుండి వాంఛితము లొక పరిమాణము లేనివారల కలహం ననుసరించిగాక, భీమిని లను, మేధా సంపన్నులను అనువాది భూమిలను పొందించి అనువర్తించుట యుచున్నది. రాజనీతినిపుణుల సహాయముననుసరించు నత్యవసరము.

రాజనీతినిపుణుల పరమ్యులను కలసికొని భూమినిపుణుల లిప్య దు బయలు వెడల్పుచున్నది. అండ్ల దేశమునకును, కలహరాజ్య మునకును- అందు ముఖ్యముగా భారతదేశమునకును- గల సంబంధముల నిర్ణయించుట ముఖ్యము. ప్రస్తుతము ప్రపంచమును వేధించుచున్న యీ సమస్యలలో ముఖ్యమైనది లేనివారల చేయి బడు సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణములో హిందూదేశ మెట్టిస్థాన మాక్రమింపవలయును? ఈవిషయమై తగిన ప్రయత్నమునకై చేరికొనినది. భారతీయులు ముఖల నాతులతో జూచుచున్నారు.

ఈ విషయమై పూర్వము ఆంగ్లేయులలో అభిప్రాయ భేదముగలిగి, రెండు తెగలవారు నున్నారు. హిందూదేశము క్రమక్రమముగా స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు వలయునను వారు కొందరు, భరతఖండ మెల్లప్పుడు ఆంగ్లేయులకు లోబడి, వారి యాజమాన్యమునే పరిగణించుచుండవలయు నను వారు కొందరు. ఈ అభిప్రాయము లొకటియేనా లేక రెండు ప్రాముఖ్యమునందును వచ్చినవి. అందుచే హిందూదేశము కూడ నేమాన్యు ననుసరించుటకు వోకక సంకోచించుచుండువారలు. కాని ఆ కాలము దాటిపోయింది. భారతీయులు తమ ఆశయములను, తమగుణమును వ్యక్తమున నిర్వచించుకొని, మాన్య నిరోధకముల లక్ష్యములేముక, వైఖ్యముతో మన వాక్యములను క్రియాపాతకమున పరిణమింపజేసి, నిజకార్యకర్తలందరవలయును.

మావులందరు నేపాటికి చేరుకుండినను సమావేశతయనియు, విరోధాదేశమున కుపకరించు పరిపాలనాశయములు ఆశయాభివృద్ధిముగ నుండ ననువర్తించు ననియు, మొదటి తెగవారి అభిప్రాయము. ఆశయాభివృద్ధివాదులు నిరోధియును ఆశయములను నిర్వృత్త్యము చేయుచున్నారని, వారు పాశ్చాత్య పరిపాలనముక్రింద సుఖముగా నేయున్నారనియు, రెండవ తెగవారి అభిప్రాయము.

పరస్పర విరుద్ధములగు నీ అభిప్రాయములలో నేది సత్యము? ఇట్లు ప్రక్కలను వాద ప్రతివాదములు గలవు. కాని దేనిదైన నిదమిథ్యమని చెప్పవలసిలేదు. కాని తేది మెట్లున్నను అనుభవజ్ఞానమునుబట్టి మన యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించుట సరసము. "పాశ్చాత్యులనులకు సఖ్యము చేకూర్చు" నువాదమును జపానుదేశము అసత్యయరి విరూపిచి, పాశ్చాత్యభావములచే పాలితమగుచున్నది. ఇప్పుడు హిందూదేశము కూడ నివిషయమును బలపరచుచున్నది. ఏలయున, 1900 మొదలు 1905 సంవత్సరమువరకు భారతదేశ పరిపాలనాధికారు లీదేశ మాండ్లముల కెల్లప్పుడును లోబడియుండలే ననియు, భారతీయులు స్వాభావికము స్వపరిపాలనము కనర్పలనియు, వారు అధ్యాత్మిక పర్యాలోచనమునకే గాని, రాజకార్యవిధ్య హామనునకు దగరనియు, అందుచే వారు తమ దృష్టిని స్వగిలోకము నెడల నిగిడ్చి, మనల నీదేశమును రేల నియంత్రమున నియు, మున్నగు సభిప్రాయములతో దేశపాలనము గావించిరి. అందువలన గలిగిన ఫలితమేమి?

ఇరుగుమీద కల్యాణరంగమున గలిగిన అసంతృప్తియందువలని ఫలితము. హిందువులను, మహమ్మదీయులను కలుపట పరస్పరవిరోధములతో ముగ్గురు గలిగి వర్తించుచుండియు, ఇప్పుడు భ్రాతృవాద్యులతో, ఏకాశయమునకై మనఅధికారుల నెరుపుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారి పరిపాలనావిధానమును విమర్శించు లుని పరి అభిప్రాయము. అందుచే, పాశ్చాత్యులయెడల వారికి నిత్యము తగ్గి, దేశమున నాంధ్రాశయము ప్రబలింపి. అనాధికారాధీన మెప్పుడై నది. మితవాదనాయకు లిట్టి యాంధ్రాశయము ననుగ్రహింపకై యత్నించుచు విఫల మనోరథులైరి.

ఇట్టి వివాద నిషయములు సంభవించుచుండ, ఆండ్ల దేశపత్రికలు ప్రతిభాత విధానములనే పరిపాలన బలపరచు గింపవలయు ననియు, హిందూదేశమును కష్టాన్ని జయించితిమిగాన, కష్టాన్నిదనే యాదేశమును పరిపాలించు మునుననియు, పాలకులను పోషించుచుండెను.

వీరు భారతదేశమును యుద్ధమున జయము గాంచి సాధింపలేక, వీరు చేరుకొని దేశపాలనము గావించువారలనియు నిర్వచించుచు నెప్పుడును. హిందూదేశపరిపాలనము, దేశజాతుల సౌఖ్యదాయకముగా నే యున్నదనియు, అందలి ప్రతివ్యక్తిని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గల వనియు మున్నగు అభిప్రాయములపై ఈ యూహా ఆధారపడి యున్నది. ప్రతి నిరంకుశాధికారి యు నీవిధముననే తొలించుచుండును. ఈమాటలు మన (ఆంగ్లేయుల)యెడల కూడఁ ననువర్తించునని చెప్పవలయు. కావున మనవారు నెహరోలియనుచే నెందులకు జయింపవలసివచ్చి గింపలేదు? కాని వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము దేశయాత్మ గౌరవమునకు చాలదని మనవారు (ఆంగ్లేయులు) నుకపుగురు. ఈ మాటలనే భారతీయులు కూడ నిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. హిందూ దేశజాతు బ్రిటిషువారు తమ కొనర్చిన పోలున ముగించు జాలరు.

కాని, నిరంకుశపరిపాలనాధికారులు, భారతీయుల కున్న తోడ్పాటును నీయక, పరిపాలనమున పాల్గొన నెడమియక, అందులకు ప్రయత్నము చేయువారు రాజకార్యము ల, నివాసముచున్నారు. ఇంతే గాక, భారతీయుల నలక్ష్యము చేసి, హిందూదేశములోని ఆంగ్లేయులు వారలను ముఖల నియమున జూచుటచే, వారసంకుప్తు లగుచున్నారు.

ఇట్టి సమయమున భీమిభావమును, మారదృష్టికలవాడను నగు ఇండియా కార్యదర్శి గారు నియమింపబడిరి. మొదటి ప్రభుత్వగారు, నిరంకుశాధికారమునకు వ్యతిరేకించి, భారతీయుల యాశయములను గావించి, దేశపరిపాలనమున వీరికి కొంత అధికారమిచ్చి, దేశీయుల కాశయ మెలకొల్పి, తమ రాజనీతిజ్ఞత ప్రపంచమునకు వెల్లడించిరి. ఇందులనున్న గలిగిన ఫలితములు లోకమునకు వినితము. ప్రస్తుతి సంగ్రామమున, హిందూదేశజాతు రాజభక్తిని వ్యక్తపరచి, సామ్రాజ్యమునకు వలయునన్నిటి మెసంగి, అమిత సహాయ మొనర్చిరి. మహా సంగ్రామములక హిందూదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సహాయము చేయ నిత్యమునుకొనినదిని తెల్లమొనది.

ఈ సందర్భావస్థ దాటినతరువాత, అనుభవజ్ఞానము సరణముగ న భీమిభావకారకముగు పాలనవిధానమును సెలకొల్పి వలయునా లేక అనుభవజ్ఞానమును నిర్వృత్త్యముచేసి ప్రాతపద్ధతి నేదేశపాలనము గావించు పవలయునా అను సమస్యను నిర్వచించువలయును. హిందూదేశము, సామ్రాజ్యమునకు సహాయముచేసి, దాని కక్షణమునకు కారక మైనది. కావున మనరాజనీతిజ్ఞు లెల్లరును, భారతీయుల యెడలగల దురభిప్రాయముల దొలగించి, మారసమాధ్యముల. దొడ్డి, హిందూదేశజాతుల యెడ నమృతము గలిగి వర్తించవలయును.

కావున సమయము వచ్చినప్పుడు, ఈ విషయములను పరమ్యులించుటకు మొదటిప్రభుత్వ గారు తమ సర్వస్వమును వినియోగించి, సామ్రాజ్యమును బలపరచెదరుగాక! "నేను నలుకొని" పులిక.

గ్రంథస్మితము

శక్తికళా సుదర్శనము, వసంతప్రభు:—ఈరెండవ నాటకములను మాకార్యస్థానమునకు చేరవది. ఇందు మొదటిది గుంటుపల్లి శివానంద కవివరచిత్తము వెల 0-4-0. వలయునాను. రెండవది ప్రభు శ్రీరామకృష్ణగారిచే వ్రాకబడినది వెల 0-12-0. వలయునాను. రెండవది అందుకంటెనే ఈకార్యకర్తలకు కాలబాధ బొంబాయి అని వ్రాయవలెను.

భూగోళచిత్రకటము:—ప్రపంచ కృష్ణము ద్వారావర్ణనాచే నిర్మితమైన భూగోళచిత్రపటము మా కార్యస్థానమున చేరవది. ఈపటము పలువిధములతో విరాజిల్లును. విరాజ్యుర్మొక్క స్వరూపము సులభ గ్రాహ్యముగనుట చిత్రపటమైనది. భూమధ్యధాగమున సంబంధింపము గనుపరుచునది. మేరు పర్వతముయొక్క భిక్షమునందును దేశపరి విమానములు, వాటిశృంగములు, గంగానదీవాహముయొక్క యాకారము, రైసాన పర్వతమునందు ప్రాకృతిపరమేశ్వరల రూపములను, సప్తర్షిసములు, సప్తముద్రములు, అగోమేరు భిక్షమునందు వైఖ్యదానపుల స్థానములు మొదలగు సమస్తము చిత్రపటమైనది. భగవత్, పాతాళ చిత్రపటములుగూడ ప్రచురింపబడునట. రంగుగలపటము వెల 0-8-0. రంగులేని పటము వెల 0-4-0 వలయునాను. (జనగ్రంథ కృష్ణమార్తా చార్యులు గారు 2/41 ఈకార్యమున పాల్గొని తిరువల్లికొండ మదరాసు అని వ్రాయవలెను)

కమలామణి లేఖలు — గ్రంథకర్త సుప్రసిద్ధులగు రెండవ వేంకట సుబ్బారావుసంతులు, బి.వి. బి.ఎల్. గారు. మోక్షోద్యమకీలు. వెల 0-6-0. వీటిఖర్చులు 0-2-0. కడుసులగ వైలి వ్రాయబడినది. జనసామ్రాజ్యమున కందగుతును ఈ గ్రంథమును చదివినచో అతినిరోధకరముగ నుండునని వ్రాయుటకు సంశయ మిందుకయులేదు; విషయములన్నియు ముద్దులు మూటగట్టుకొని రక్షింపబడినవి. పదలాలిత్య మత్యర్థము జగత్ప్రఖ్యాతిగాంచిన పంతులగారి గ్రంథముల గురించి విమర్శించుట ఇంద్రధనుస్సున కింకారంగును చేయుటయని నుమకదగును. ఈ లేఖలందు మన హిందూకుటుంబములందు గల కొన్ని చెడ్డలవారులు కడు చక్కగ రక్షింపబడినవి (ప్రతి పురుషులందరను దీనిని చదివి ఆనందించి తీరవలయును. ఈ లేఖ రాజములు సత్య వర్తనను, బుద్ధిమాన్యమును కూడ బోధించుచున్నవి. ఈలేఖలను జదివి మనలోనున్న దురాచారములను తాత్పర్యములను మనమందరము ప్రయత్నించుకలెను. ప్రతులు కలయువారు విజ్ఞాపియ, డిపో మైలాపూరు, షదరాసు అని వ్రాసికొనలెను.

నెన్నపు కార్యోచేతనము అగ్ర్యముగానున్న జె.సి. మేలూనిగారు కొద్దిరోజులలో తెలుపుచున్న కొందరునియు రావుబాదూరు జి. విజయరావువారెగారు కార్యోచేతనము అగ్ర్యముగా నియమింప బడుచుననియు తెలియుచున్నది.

Latest Telegrams. (REUTER.)

LONDON, July 19. The King and Queen, Queen Alexandra and other members of the Royal Family were present to-day at the wedding of the Marquis Carisbrooke formerly Prince Alexander of Battenberg and Lady Irene Denison daughter of Earl of Londesborough at the Chapel Royal St. James. The Primate officiated.

The vacancy in representation of Edinburgh and St. Andrews Universities is due to the promotion of Mr. Johnston to a Scottish Judgeship.

The Daily News stated that Mr. Walter Long has intimated that he resents not being consulted regarding Mr. Churchill's appointment and says that the Liberal War Committee intends to retaliate about Sir Edward Carson's appointment, if the Unionists make dead set at Mr. Churchill.

The Daily Chronicle says that Mr. Austen Chamberlain is suggested for the Chairmanship of Irish Convention.

ATHENS—The Allies have notified Greece that Greek Light Flotilla will be restored in a few days.

General Haig to-night says:—Under cover of heavy bombardment, to which we replied vigorously the enemy again attacked this morning South of Labartzyde but reached our line only on a small portion of the front. Counter-attacks immediately drove out those who had entered our trenches. Enemy made raids last night west of Charisy and pressed them with great determination being strongly supported by artillery but raiders every where failed to reach our lines.

PETROGRAD. Five thousand Ukraine Soldiers seized Kieff Arsenal but in consequence of prompt measures by the Government they have now evacuated it and order has been restored.

UNCORRECTED.

PETROGRAD, July 19. The military demonstration began in the afternoon when motor lorries bristling with machine guns and manned by adherents of Maximal and other agitators were parading the streets. As time passed and nothing happened, the population who at first kept indoors, emerged into the streets and watched the demonstrators with curiosity. Some regiments yielding to the persuasions of the Maximalists, left their barracks in the evening carrying arms contrary to express orders. One regiment marched to the Nevsky Prospect, apparently going to the Duma. Suddenly half a dozen shots were fired in the distance, and the regiment with the spectacle bolted for cover to the doorways, from which the soldiers began a wide fusillade, which ceased when the magazines were emptied. The soldiers came out from cover, and after an excited discussion abandoned the march on the Duma and returned to their barracks quietly. The city twenty minutes later resumed its customary aspect. Four hours motor lorries full of soldiers, sailors and villians, adherents of Maximal, with pointed rifles had rushed all over Petrograd. Six of them rushed into the Warsaw Station to prevent M. Kerensky going to the front, but found that he had left a quarter of an hour previously. Another party seized the offices of the "Novoe Vremya" and made the compositors type a proclamation calling on the people to appear armed in the streets and demand the overthrow of the Provincial Government, the confiscation of the "bourgeois" press and the seizure of land, factories and other sources of production. The first machine gun regiment, one of the instigators of the trouble, converted the villa of the dancer, Kreshinskaya, into their headquarters. The organ of the Council of the Soldiers' and Workmen's Delegates denounces the outbreak, and firm action of the Soldiers' and Workmen's Delegates and Peasants' Delegates and of the Provisional Government is expected to prevent the recurrency of the trouble.

THE GREAT WAR

Threatening Situation in Spain

Disbandment of Mutinous Russian Regiments

Extremists' Protest: Street Firing in Petrograd

PROVISIONAL GOVERNMENT DISCUSSES CHANGE OF CAPITAL TO MOSCOW

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Government To Drop Enquiries.

LONDON, July 19. In the House of Commons to-day Mr. Bonar Law announced that Government had decided to drop the Mesopotamia enquiries, to leave soldiers to be dealt with by the Army Council in the ordinary way, and to refuse Lord Hardinge's resignation, which had again been offered.

Mesopotamia Proposals to be Dropped.

Mr. Law's Statement.

Motion of Adjournment Defeated.

LONDON, July 19. Mr. Bonar Law said that the Government's decision to drop the Mesopotamia enquiries was due to objections to them, also the undesirability of diverting the thought and energies of legislators and of the Executive from the prosecution of the war at a critical time. Mr. Dillon moved the adjournment in order to draw attention to the Government's refusal to accept Lord Hardinge's resignation. The motion was rejected by 176 votes to 81.

Mr. Bonar Law announced that it was very unlikely that the House would rise until the end of August. A number of papers state that Lord Hardinge's resignation is certain.

Unionists Dissatisfied with Mr. Churchill's Appointment.

Appointment to be Challenged.

LONDON, July 17. The Unionist Business Committee one hundred strong has been summoned to-day to consider Mr. Churchill's appointment. The Unionist and Liberal War Committees and Parliamentary Air Committee have also been convened for a similar purpose. There are indications that the appointments will be piecily challenged. Mr. Churchill addressed his constituents on Saturday. It is expected that Mr. Geddes will be a candidate for St. Andrews and Edinburgh Universities.

The Irish Situation.

Nationalist Leader and Sinn Feinism.

LONDON, July 19. The "Times" states that Mr. Redmond does not intend to resign the Irish Leadership or advise his colleagues to resign in order to obtain the verdict of Ireland on Sinn Feinism. No definite steps will be taken till the result of the Convention and of the Nationalists' Mission to the United States are known.

A New British Minezone.

In North Sea.

LONDON, July 19. Reuter learns authoritatively that a new British minezone in North Sea was made specifically to prevent enemy ships and submarines from emerging from Heligoland Bight. Slight modification of its limits is being considered with a view to satisfying Dutch representations.

King's Visit to France: and Shortage of Aeroplanes in London.

A Rumour Disposed of

By the King's Private Secretary.

LONDON, July 19. Widespread rumours that the despatch of aeroplanes from London to France on the occasion of His Majesty's visit to the front caused shortage of aeroplanes in London on July 7th is finally disposed of by a statement from the War Office. It is emphatically denying that any aeroplanes were withdrawn from London to give a display with the King's Majesty or for any object connected with the visit.

Mr. Chamberlain

on a Long

The "Times" says that Mr. Chamberlain is going for a long holiday in the country and will not return to the Commons again until after the recess, July 19. in the

Sir Ratan Tata Thanked by London University Senate.

For a Handsome Donation.

LONDON, July 19. The Senate of the University of London has passed a cordial vote of thanks to Sir Ratan Tata for a further donation of 1400 sterling yearly for five years to promote the study of methods of preventing and relieving poverty. The money will be expended on behalf of the Ratan Tata Department of social service of the London School of Economics.

Health of Palestine Troops Good.

LONDON, July 19. In the Commons to-day Mr. Macpherson stated that there was no need for anxiety regarding the military situation on the frontier of Palestine. The health of the troops was good.

National Necessity of Coal Supply.

Miners' Holidays to be Reduced.

LONDON, July 19. In view of national necessity of maintaining the present output of coal the Derbyshire Miners Association recommend their fifty thousand members to take one day's holiday in August instead of four.

Canada

Prolongation of Canadian Parliament.

Premier Refuses Insufficient Majority.

General Election to be Held.

OTTAWA, July 19. In the House of Commons Sir Robert Borden introduced a resolution to extend the life of Parliament for a year. He demanded practically a unanimous vote, otherwise he would not press his resolution. He deprecated an election at present as a cause of distraction and discord. The Liberals are opposing the resolution.

The House of Commons passed Sir Robert Borden's resolution prolonging Parliament by a year by a majority of twenty. Sir Robert Borden said he considered the majority insufficient. There would therefore be a general election.

Russia

Transfer of Russian Capital to Moscow

Proposal Discussed by Government.

LONDON, July 19. A telegram from Petrograd of yesterday's date says that an extraordinary Cabinet Council discussed the proposal to transfer the seat of Provisional Government to Moscow.

Anti-Government Demonstration.

STREET FIRING IN PETROGRAD.

Sequel to Disbandment of Mutinous Regiments.

PETROGRAD, July 19. A military demonstration against the Government broke out on Monday night. It was provoked by the Extremists as a protest against the disbandment of mutinous regiments at the front and ended in some wild panicky shooting on the Nevsky Prospekt. There were a number of casualties and a dozen were taken to hospital. The disturbance ended in a few minutes and the troops returned quietly to barracks. The Executive of the Council of Soldiers' and Workmen's Delegates, and the Executive of the Peasants' Delegates, in a manifesto, denounced the demonstrators against the disbandment of mutinous regiments as traitors to the revolution. The manifesto says the strongest measures will be taken against troops appearing in the streets with arms contrary to orders. A proclamation of the Provisional Government prohibits all demonstrations. Only a section of the garrison took part in the demonstration.

While a joint committee of the Soldiers' and Workmen's Delegates and of the Peasants' Delegates was discussing Monday's episode, armed demonstrators appeared outside and demanded that the committee should itself take over the Government. The committee passed a resolution that the very people who proposed this were the first to make attempts against the present constituted authority. Such acts as those on Monday constituted treachery and felony towards the revolutionary army fighting the troops of Emperor William.

TELEGRAMS.

Spain

A Threatening Situation in Spain.

LONDON, July 19. A threatening situation is developing in Spain. Many Republican Deputies are proceeding to Barcelona where in spite of Government's warning preparations are proceeding for establishing an opposition Parliament. A number of Republicans and socialists have been arrested. The Premier has gone from Granada to confer with the King.

Portugal

Martial Law Extended.

Bombs Thrown on Tramways.

LONDON, July 19. LISBON.—There has been more rioting in the streets. Bombs were thrown on tramway and several persons were injured. The Chamber has extended martial law for a month.

Suspension of Portuguese Constitution.

LONDON, July 19. The Lisbon correspondent of the "Times" states that the suspension of the constitution caused a builders' strike and labour disorders in which six were killed and 26 wounded. ("C. & M. G. cable.")

Holland

The Capture of German Ships.

Alleged Violation of Territorial Waters.

Significance of Capture Explained.

AMSTERDAM, July 19. Twenty destroyers participated in the capture of the German merchantmen. It is asserted that several shells fell on the coast and the "Handelsblad" alleges that the affair occurred inside territorial limits and hopes that the Government will protest against the breach of neutrality, but an eyewitness describes the attack as having occurred four miles off shore.

The captures are welcomed by the British Press as widening the new measures to terminate the increasing traffic between Dutch and German ports. It is pointed out that the new British minefield has increased the difficulty of German ships, which in this case probably had to leave the comparative safety of Dutch waters and run out to sea to be there intercepted. It is stated at an east coast port that one of the enemy ships which resisted capture was "Brussels," of which the late Commander Fryatt was Captain.

The Captured German Ships.

LONDON, July 19. Each of the captured German ships exceeds 1000 tons. ("C. and M. G. Cable.")

Austria

Exhaustion of Austria & Germany.

LONDON, July 19. The "Tribune" learns from an Austrian source that the exhaustion of the Dual Monarchy has reached a critical point. New harvests will relieve the tension for two or three months only and after that the situation will be desperate and impossible to remedy. There is neither money nor credit obtainable for foreign purchases. German's situation is equally grave. ("C. & M. G. cable.")

America

Silver Exports From America.

SAN FRANCISCO, July 19. Exports of silver for June amounted to 6,812,500 ounces chiefly to China and India.

Greece

New Greek King.

Gives Trouble to Venezuelos.

LONDON, July 19. A wireless message from Athens says that M. Venezelos requested the King openly to break with the policy of Ex-King Constantine. The King has hitherto not consented and he has refused to sign a decree convoking the Chamber. ("C. & M. G. cable.")

French Front

Latest French Communique.

LONDON, July 19. This afternoon's French communique reports active reciprocal artillery bombardment on the whole front. It was particularly violent between Somme and Aisne in the region of Vaucelles and Craonne and on the left bank of the Meuse. After a violent bombardment the Germans attacked yesterday evening south of St. Quentin on a front of eight hundred metres east of Ganchy against Hill Moulin De-Tous-Vents and gained a footing in our first line, but a counter-attack at Dawn drove them out of a greater portion of the occupied elements. After a most intense bombardment the Germans yesterday evening counter-attacked our new positions on Avocourt Wood but our fire stopped them before they reached our lines.

A German Communique.

LONDON, July 19. A German wireless communique says:—There was lively cannonading on the coast from the Yser to Lyx.

TELEGRAMS.

Labassee Canal Loos, Lens and both banks of the Scarpe. The French attacked on a five kilometre front between Avocourt Wood and westward of Deadman Hill. After bitter fighting they penetrated the south eastern corner of Malancourt Wood astride Malancourt Esne Road.

LONDON, July 19.
A French semi-official statement says that the recent advance on the northern side of Mont reached to within a furlong of the Nanroy Moronvi Dilars Road. (C. & M. G. cable.)

British Front

General Haig's Latest Communique.

LONDON, July 19.
General Haig this afternoon says:—We have re-established advanced posts east of Monchy-lez-Reims lost on the 11th instant. We repulsed raiders west of Cherisy and East of Contlavens. We made successful raids east and north of Ypres. There has been reciprocal artillery bombardment near Lombartzyde.

Russian Front

LONDON, July 19.
There was increased fighting at Riga and southward of Dunabery and Smorgon and strong cannonading at Brazezany. Cannonading was more active on both sides of the Susita Valley and along Putna and Sereth.

Russians Abandon Novica.

LONDON, July 18.
A Wireless Russian Official communique says:—We occupied Novica Village but owing to losses withdrew to the east end of the place. We took 228 prisoners near Novica on Tuesday.

The Recent Russian Success.

LONDON, July 19.
The "Morning Post's" Petrograd correspondent says:—The Russians hold practically the whole of the left bank of Lomnica river exception being the angle above Kalusz up to where the Russian line forms a base eight miles in length. The enemy who has been saved from rout by rains is now stoutly defending this point in order to protect the Dolina by which he is doubtless withdrawing material in order to avoid its capture. M. Marcel Hutin attributes the evacuation of Kalusz to the danger of opposing a reinforced enemy with a flooded river in the rear. (C. and M. Gazette.)

Italian Front

Austrian Troops Moved To Russian Front.

Italians Profited by the Movement.

LONDON, July 19.
A telegram from Udine says:—Considerable movement of Austrian troops has been noticeable to the rear of Isonzo and Carso fronts. This is taken as an indication that the enemy has been obliged to send reinforcements to the Russian front. Italians have profited by the situation by intensifying their artillery especially along the Carso front thus engaging a large Austrian contingent. Simultaneously they have advanced their positions at some points seven hundred yards.

A Colossal Italian Offensive Expected.

LONDON, July 19.
The Central News Agency correspondent in Rome says:—Several prominent Austrian papers see symptoms of a new and colossal Italian offensive. They recognize that only the inaction of Russia saved Trieste on the last occasion. (C. & M. Gazette.)

275 Prisoners Taken.

LONDON, July 19.
An Italian official statement says that the raid north-west of Hermade on Sunday reached the Austrian third line and resulted in the capture of 275 prisoners of whom 14 were officers. (C. & M. Gazette.)

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Indian Trades Commission.

Mr. Wadia Appointed Asst. Commissioner.

SIMLA, July 19.
Mr. Wadia, of Messrs. Currimbhoy Ebrahim and Company has been appointed as Assistant to the Indian Trade Commissioner at London.

Scientific Study on Sanskrit in Europe. Government's Scholarships Awarded.

SIMLA, July 19.
A Press communique states:—The Government of India have awarded two scholarships available in 1917 for scientific study of Sanskrit in Europe to Mr. P. P. Subramaniam of Madras and Pundit Jagan Nath Pat-tack of the Punjab respectively.

Calcutta

A Bengalee Cavalry Squadron Proposed

CALCUTTA, July 19.
In connection with the recruitment in this province, it is proposed to form a Bengalee Cavalry Squadron on the line of the Calcutta Light Horse, quite distinct from that body. Official sanction has not yet been received, but the matter is under the consideration of the Government and military authorities. Already over one hundred applications for enrolment in this Corps had been received from Maharajahs, zemindars, professors, physicians, barristers, and vakils. Prince Victor of Cooch Behar, who has served one year in the Imperial Cadet Corps, is one of the applicants, while two others have served in the Territorial Regiments in England. It is proposed that in the case of this unit the age limit fixed for the Indian section of the Indian Defence Force shall not be strictly adhered to, but that men over thirty may be enrolled subject to their passing the prescribed physical test. It is further proposed that the senior officers and training staff shall, for the present, be Europeans. Applicants are required to provide their own horses, but it is supposed that, if the raising of the Corps is sanctioned the maintenance allowance for horses granted to the Calcutta Light Horse will be extended to the new Bengalee Light Horse.

Obituary:

CALCUTTA, July 19.
Rao Bahadur P. A. Krishnama Chari, Assistant Director General of Posts and Telegraphs, died suddenly this morning of heart failure at his residence at Lansdowne Road. Mr. Chari was in the best health till late last night and attended office yesterday.

Lord Ronaldshay Learns Things for Himself.

DECCA, July 19.
His Excellency Lord Ronaldshay continues to learn things for himself at first hand. Yesterday his investigations were directed to the organization of the administration of a District. His Excellency made a tour of the Offices of Judge, of Magistrate and Collector, of District and of Municipal Corporation. Babu Sarat Chandra Chakravarty Vice Chairman of the District Board, received the Governor and took him round the different rooms explaining the duties entrusted to the clerks in each. Lord Ronaldshay questioned many of the clerks concerning their work. The members of the Board were assembled above in the Board room and His Excellency spoke to them and counselled them to pay particular attention to the question of rural water supply. His Excellency then visited the courts, Bar library and other offices.

Bombay

G. I. P. Strike Still Continues.

(Delayed in Transmission.)
BOMBAY, July 19.
The strike in the G. I. P. Railway workshops still continues. This morning the men turned up at the workshops at the usual hour when they found two notices posted on the notice board. One was from Major Hepper, Agent of the railway, and it was a copy of the orders issued yesterday afternoon in reply to the representation made by the strikers' deputation. The other notice which was signed by Mr. Bonner, Loco Superintendent, notified the men that it had been decided to increase the maximum rates of grade of all daily paid mechanics by ten per cent with effect from the 1st August, also the number in each grade, viz., special grade and superior grade would be increased from the above date. Some of the work men read the notices and all went in at the usual hour and resumed work for the time. It appeared that the trouble was over, but it became soon apparent that the Agent's reply had not given satisfaction to some who during the working hours expressed their discontent to others and thus the discontent spread, all over. The workshop authorities were not totally ignorant of that was going on in the shops. They could clearly see that the men would again give trouble during the meal hour which was from 12 noon to 1 P. M. The city police was also communicated with the Mr. Vincent, Commissioner of Police, and Mr. Harker, Deputy Commissioner, arrived at the workshops at 11.45 with a party of Indian Police-men. As the whistle for the meal hour blew the men came out and a large number of them instead of taking their meal in the vicinity of the workshops as they usually do, seemed wending their way homeward. At 12.45 with the first whistle for restarting work a large number turned but not a single one got in. There was an appreciable number in the crowd which numbered over 5000, many willing to resume work but were afraid of being molested by the strikers. Mr. Vincent explained to them how futile their demand was but to no avail. At 1 P. M. the men proceeded towards Charnar Bhang where they said they would discuss the situation.

Recent Bombay Fire.

Loss One Lakh.

BOMBAY, July 20.
The total loss sustained by the fire in the building known as Pragmahal on Tuesday night is estimated at about one lakh and fifty thousand rupees and the fire is attributed to explosion among Cinema films stored in a shop on the ground floor.

Behar

The Champaran Enquiry.

Two Ryots Examined.

BETTIAH, July 19.
The Chairman of the Agrarian Enquiry Committee to-day announced that the Committee would enquire only into the incidents subsequent to Mr. Gourley's enquiry in 1909. The cases decided by judicial courts could not be re-examined. Three ryots then gave evidence of alleged misdeeds by factories. One of them stated holding in seven acres of his land paid the rent of total holding of 115 bighas, but added that the total loss in indigo was one thousand rupees annually. The Chairman expressed doubt on the reliability of the witnesses.

United Provinces

New Secretary of State for India.

Press Opinions.

ALLAHABAD, July 19.
The "LEADER" says:—The appointment of Mr. Montagu will give universal satisfaction in this country. His appointment may be taken as an indication of the adoption of a more progressive policy in India.

The "PIONEER" says:—One may hope that for the sake of India and Mr. Montagu's reputation as a statesman he will shun the Morleyan tradition of excessive interference in the administration of India and be content to follow Mr. Austen Chamberlain's excellent example of trusting the man on the spot.

The "Englishman"

CALCUTTA, July 19.
Referring to Mr. Montagu's appointment as the Secretary of State for India the "Englishman" says:—It does not encourage the hope that India will be allowed to profit by the revelations of the Mesopotamia report.

The "Statesman"

The "Statesman" observes that his appointment will be received in this country with some apprehension. While Under Secretary his success fully proved his unfitness for dealing with Indian affairs.

The "Empire"

The "Empire" hopes that Mr. Montagu's queer enthusiasm will not rush him into any declarations which will eventually be stultified or into any action that will react to the disadvantage of India.

The I. D. News.

The Indian "Daily News" says:—His appointment with certainly come as a surprise to many.

The "Bengalee"

The "Bengalee" says that Mr. Montagu had never disappointed expectations in any department, and promises to be the best Secretary of State for India ever had. India can now look forward to a period of great progress and reform.

The A. B. Patrika.

The "Amrita Bazar Patrika" observes that the appointment of Mr. Montagu will give great relief to the people of India.

Special U. P. Provincial Conference. To Discuss Present Situation.

LUCKNOW, July 19.
It has been decided to hold a special Provincial Congress at Lucknow on Friday the 10th August 1917. The object of the congress is to protest on behalf of the entire people of the United Provinces against the order of internment passed by the Madras Government against Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia and to declare their firm adherence to the cause of Home Rule within the British Empire and an organising committee with Messrs. Salimullah Beg, Wazir Hasan, Gokara Nath Misra and A. P. Sen was formed to arrange for the Congress. The Congress will consist of Representatives of all the Districts in the United Provinces.

Central Provinces

Recruitment for the Indian Army.

Appeal of Chief Commissioner, C. P.

NAGPUR, July 19.
In a press communique announcing the constitution of a Provincial War Board for recruitment for the Indian Army, Sir Benjamin Robertson, in view of the prolongation of the war and of the increasing strain imposed by the demands for reinforcements, desires that, for the welfare and reputation of the Central Provinces, it should furnish its quota like the other Provinces and appeals for loyal co-operation and sustained efforts from all classes of the community, especially Feudatories, Jagirdars, Malgusars and the landholding classes.

South India

A Vagrant European Beggar Stabbed and Killed.

By a Malayalee Head Constable.

PALAGHAT, July 19.
News of a sensational murder of a European spread through the town early on Tuesday morning. It would appear that one Charles Alexander, formerly employed as a guard in the South Indian Railway Company, and now according to a statement he had made before the Sub-Collector Mr. Percy Macqueen I. C. S., a fireman on board a coasting steamer, arrived in Palghat on Monday morning by mail train. He represented to the Sub-Collector in the noon that he had missed the steamer at Madras and was now on his way to join the vessel at the Mangaloreport. The Sub-Collector finding him stranded gave him under the Vagrant Act some money for his food and arranged for his ticket to Mangalore by the train leaving Palghat that night. Later in the day, Mr. Alexander was seen begging for money from several individuals in the town and as a consequence towards the evening he was seen in tavern No. 4 in Sultanpet having a drinking bout. There an altercation is said to have occurred between him and a Police Head Constable, Achuta Panikkar, of the Kasba Police station with the result that the said Head Constable is alleged to have stabbed the European with a clasp knife in the left chest near the heart. The victim reeled and fell down not far from the door step of a Hindu temple in the junction of four roads. Death was instantaneous. The head constable has been apprehended and is in custody. On Tuesday morning Sub-Magistrate Mr. Gangadara Iyer held a post mortem touching the above murder and recorded statements from several persons in the vicinity. While appealed from generosity of the public for funds Alexander had also sent himself as one having recent passport remains of the Banra after being invalidated for active service of the on his coat pocket a wallet, containing cash and army papers minus his photograph. The deceased were interred in the Chitnavis is to be a special Council in the place.

It is understood that nominated a member of Sir Prabha'

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

చ.అ.	క.అ.
మోహినితైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ... 0-2	మోహినితైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ... 0-12
శిశువాయనము చూరము అశిశువులకు ... 1-4	శిశువాయనము చూరము అశిశువులకు ... 0-0
కంఠశాలిసాం పండ్లసోటుకు ... 0-8	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ... 1-8
వల్లభశిశులు భావనశక్తికి ... 1-0	కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ... 0-10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ... 0-12	నుఖభోగి మాత్రలు ... 1-0
మూలశంకభృతైలము దబ్బి 1-కి ... 0-12	నుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1-0
తేలుమందు శేలుకాటుకు సీసా 1-కి ... 0-8	విరేచనములకుమాత్రలు దబ్బి 1-కి ... 0-8
శిశువాయనము అశిశువులకు ... 0-4	గ్రహణి మాత్రలు దబ్బి 1-కి ... 0-8
కల్యాణశాస్త్రము చాంతిశేనులకు ... 0-6	శిశోజ్వర మాత్రలు తలనొప్పలకు ... 0-12
గజ్జికైలము గజ్జిచీలకు దబ్బి 1-కి ... 0-8	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ... 0-8
నామూర్త్యము సీసా 1-కి ... 0-8	శిశుకు ద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0
శిశుకు మందు సీసా 1-కి ... 0-4	కుటుమారి మాత్రలు, కుటుమారీ వ్యాధులకు ... 1-0
కామరైలము, కామరై, తిలక ... 0-4	చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ... 0-6
కుటుమారి తైలము దబ్బి 1-కి ... 0-4	సుందరితైలము, ముఖకాంతికి ... 0-8
కురుత్రిద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0	పగుళ్లకు తైలము శిశుపగుళ్లకు ... 0-6
కచూరి శిశుగల్లు దగ్గులకు ... 1-4	కన్యకాలహరి చెవిపోటుకు ... 0-6
కచూరిమాత్రం శిశువులకుదబ్బి 1-కి ... 0-8	జాలావి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ... 0-8
నాయువుపోటుకు మందు ... 1-0	జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ... 0-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందుబాటు.

భావనకు వయసు: ఐదోడి నహితమైన డా॥ సి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసపరిల్లా

ఆపశుక్రమ రక్తములను జనించు జాడ్యములకు కీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను, కండ్లను, ప్రాణిసోపులను అన్నివిధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వశావధిసాగరిల్లా గణి మిమ్ముల నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొవ్వలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాంగమును గలుగజేయును. 16 లోజులవరకు మందులకు 4 డ్రామ్స్ బుడ్డిలో అమృతము.

ప్రతిభావ:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

విశిష్ట భాషాని ప్రశంస

విశిష్ట భాషాని అపూర్వ విశిష్టతలు
నెం 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సర్వశాస్త్రాల విద్యా స్రవస్తి.

విశిష్ట శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
సంపాదించిన. నెం 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంగత్యమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాససాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలవునం జేసి కాకలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము! చేయించుచుంటున్న కలయవారు

పంటనే ప్రాసానికు టుచితము: నెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, అర్ధసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుజాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

కామరైలము.	పండ్లపాడి.	మోహిని తైలము.
దబ్బి 1-కి 0-4-0	దబ్బి 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబు శెట్టివీధి మద్రాసు.

మంచుగుణము గల శాస్త్రీయాషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వధ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

స్వవహారములన్నియు సాంక్షేయభావలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వచ్చు

ఆయుర్వేద యాషధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Ayurvedic Pharmacists,

Elphinstone Road, Bombay, 13.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[728] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక వట్టు, జరి ఏచిత్రమయిన మంచివస్తువులు వీరుబహుచక్రకగ సప్లయచేతురు.

ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

విద్యార్థి, పురా, ఫిలములు - డేరా - గాన్ధుడిక
ముఖ - బొమ్మలకాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
జము. కాట్టలూగు కావలెనా? (582)

వి. శివారపు అందు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

తేలుమందు వెల సీసా -కి 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము ముంగుపోసిన బాధ మాయమగును.

తేలుకాటువలన విషము పెద్దరులో ప్రవేశించదు.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలశేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నమాట? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథములైన మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆత్మశుద్ధి ప్రతిమాత్రమున్నవి. వెల 5-0-0. కర్నూలు వేత్తె.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— సులభము, స్వయమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలికో బైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

(52) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ

తేలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్యజువుల బంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేభరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

212 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, అరంకనిగ్రహ కౌశల్యాలయం 156, బ్రాహ్మ, మదరాసు.